

របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវស្តីពី
យេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខ
នៅកម្ពុជា

Research Finding on:

Gender, Peace and Security in Cambodia

ប្រធានបទ៖ យេនឌ័រ សន្តិសុខ និងសន្តិភាព - ស្ត្រី អាកាសធាតុ បរិស្ថាន

ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤

សេចក្តីសង្ខេប

ការបង្កើនការចូលរួមយ៉ាងពេញលេញ ស្មើភាព និងមានអត្ថន័យរបស់ស្ត្រីក្នុងការបង្កើតសន្តិភាព ការការពារជម្លោះ និង កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងកសាងសន្តិភាព គឺជាអាទិភាពសំខាន់សម្រាប់នាយកដ្ឋានកិច្ចការនយោបាយ និងកសាងសន្តិភាព របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ (DPPA)។ ស្ត្រី សន្តិភាព និងសន្តិសុខ (WPS) បានបង្កើតពីរបៀបវារៈរបស់ក្រុមប្រឹក្សា សន្តិសុខក្នុងឆ្នាំ២០០០ ជាមួយនឹងការអនុម័តដំណោះស្រាយក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខ ១៣២៥ លើ WPS ។ ទោះបីជាមាន ការប្តេជ្ញាចិត្ត និងការផ្តួចផ្តើមគំនិតជាសកល និងក្នុងតំបន់ជាច្រើនក៏ដោយ ក៏ចំនួនស្ត្រីដែលរួមបញ្ចូលនៅក្នុងដំណើរការ បង្កើតសន្តិភាពជាផ្លូវការនៅតែមានកម្រិតទាប។ ហើយកិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាពជាច្រើនមិនរាប់បញ្ចូលបទប្បញ្ញត្តិយេនឌ័រ ដែលដោះស្រាយតម្រូវការសន្តិសុខ និងការកសាងសន្តិភាពរបស់ស្ត្រីឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់នោះទេ។¹ សសរស្តម្ភទាំងបួន នៃ WPS: ១.ការការពារ ២.ការចូលរួម ៣.ការទប់ស្កាត់ និង ៤.ការសង្គ្រោះ និងស្តារឡើងវិញ។

ការកើនឡើងនៃការគម្រាមកំហែងផ្នែកសន្តិសុខមនុស្ស ដែលជាឱកាសមួយមិនត្រឹមតែប្រារព្ធពិធីប៉ុណ្ណោះទេ តែជាយុទ្ធ សាស្ត្រអំពីរបៀបដែលល្អបំផុតក្នុងការពង្រឹងតួនាទីសំខាន់របស់តួអង្គថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់តំបន់ ដែលជាអ្នកដំបូងគេក្នុង ការឆ្លើយតបនៅពេលមានបញ្ហាប្រឈម។ ទោះបីជាមានសារៈសំខាន់របស់ពួកគេនៅក្នុងបរិបទនៃសន្តិភាព និងសន្តិ សុខក៏ដោយ ការរួមចំណែករបស់ពួកគេមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ពេញលេញនោះទេ។ កងទ ដែលធ្វើការទាក់ទងនឹងយេ នឌ័រ និងសន្តិភាពមានការចាប់អារម្មណ៍ និងប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនេះ លើស្ត្រី សន្តិភាព និងសន្តិសុខ ដល់ក្រុមគោលដៅពាក់ព័ន្ធដែល កងទ ធ្វើការជាមួយ។

ស្ត្រីត្រូវបានរងផលប៉ះពាល់ មិនសមមាត្រដោយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដោយសារតែការពឹងផ្អែកខ្ពស់លើធនធាន ធម្មជាតិ និងការមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងការសម្រេចចិត្ត ប៉ុន្តែពួកគេដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការឆ្លើយតបនឹងគ្រោះមហន្ត រាយ ការស្តារឡើងវិញ និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ។ ការលើកកម្ពស់ការចូលរួម និងភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់ពួកគេ ក្នុងការបន្តរ៉ាប់រងប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិត្រូវបានទទួលស្គាល់កាន់តែខ្លាំងឡើងថាជាកត្តា ចាំបាច់ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនៃទំនាស់ និងភាពងាយរងគ្រោះ។²

ភាពអាសន្ននៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុគឺជាការគំរាមកំហែង ចំពោះសន្តិភាព និងសន្តិសុខ ក្នុងសតវត្សទី២១។ សហ គមន៍នៅអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក ជាពិសេសអ្នកដែលនៅជួរមុខនៃវិបត្តិអាកាសធាតុ កំពុងប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាដែលកំពុងកើត មាននៅក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ។ បម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ជះឥទ្ធិពលកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរដល់ហានិភ័យចំពោះសន្តិ ភាព និងសន្តិសុខ ដោយដាក់ភាពតានតឹងបន្ថែមលើប្រជាជនដែលងាយរងគ្រោះ។ តួនាទីយេនឌ័រ បទដ្ឋាន និងអ

¹ <https://dppa.un.org/en/women-peace-and-security>
² <https://asiapacific.unwomen.org/en/focus-areas/peace-and-security/climate-security-and-gender>

តុល្យភាពអំណាចបង្ហាញពីរបៀបដែលស្ត្រី បុរស និងអត្តសញ្ញាណភេទផ្សេងទៀតនៃបទពិសោធន៍ ឆ្លើយតប ឬរួម
ចំណែកដល់អសន្តិសុខនៅក្នុងអាកាសធាតុដែលផ្លាស់ប្តូរ។ ការយល់ដឹងអំពីសក្តានុពលយេនឌ័រទាំងនេះ គឺជាគន្លឹះក្នុង
ការកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះ និងការចាប់យកឱកាសដើម្បីជំរុញសមភាពយេនឌ័រ ភាពធន់ និងសន្តិភាព។

ជនជាតិដើមភាគតិចនៅកម្ពុជាបានរស់នៅលើទឹកដីដូនតារបស់ពួកគេរាប់ពាន់ឆ្នាំមកហើយ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី
ជម្លោះដីធ្លីកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ និងការបាត់បង់ដីធ្លីបានកើតឡើងដោយសារតែដីដូនដីតារបស់ពួកគេភាគច្រើនត្រូវបានផ្តល់
ទៅឱ្យក្រុមហ៊ុន កសិកម្ម ឧស្សាហកម្មឯកជន ដោយរដ្ឋាភិបាល។ ជាមួយនឹងការអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេស សហគមន៍ជន
ជាតិដើមភាគតិចជាច្រើន ជាពិសេសស្ត្រីរស់នៅជាមួយភាពភ័យខ្លាចការបាត់បង់ដីដូនតារបស់ពួកគេ ខណៈដែល
គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដូចជាការកសាងផ្លូវ និងការទាញយកធនធានធម្មជាតិគឺជាដំណាក់កាលសំខាន់។ ដីសហគមន៍ក៏មាន
តម្រូវការពិយ៉ាងច្រើនពីអ្នកខាងក្រៅផ្សេងទៀត។

អំពី កងទ

អង្គការក្រុមការងារដើម្បីដោះស្រាយទំនាស់ (កងទ) ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសកម្មជនសន្តិភាពក្នុងឆ្នាំ១៩៩៩ ជាស្ថានប័ណ្ណករ មិនមាននិន្នាការនយោបាយ មិនរកប្រាក់កំរៃ និងចរិតសាសនាណាមួយឡើយ ហើយបានចុះបញ្ជីជាផ្លូវការជាមួយក្រសួងមហាផ្ទៃក្នុងឆ្នាំ២០០២។ កងទ មានបទពិសោធន៍ជាច្រើនឆ្នាំ និងជំនាញក្នុងការកសាងសន្តិភាពឆ្ពោះទៅរកនិរន្តរភាពតាមរយៈការបង្រៀនតាមគោលនយោបាយគោរពគ្រប់ជំនឿសាសនា សម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការគោរពនៃជំនឿចម្រុះ និងសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច ដោយផ្អែកលើការពង្រឹងផ្នែកយេនឌ័រ អភិបាលកិច្ចប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ/សារព័ត៌មានដើម្បីសន្តិភាព និងការផ្សារភ្ជាប់សន្តិភាពទៅនឹងការការពារបរិស្ថាន ធ្វើការនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិនៅកម្ពុជាតាមរយៈ គណនេយ្យភាពសង្គម និងអភិបាលកិច្ចល្អ។

ភាពជោគជ័យរបស់ កងទ ក្នុងការកសាងសន្តិភាព គឺជាការផ្លាស់ប្តូរពីបុគ្គលទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូររបស់សហគមន៍ ដោយបង្កើតកន្លែងសម្រាប់ក្រុមនានារួមមានស្ត្រី យុវជន ជនងាយរងគ្រោះ និងសង្គមស៊ីវិល។ អ្នកចូលរួមគម្រោងរបស់ កងទ ក៏បង្កើតការលើកទឹកចិត្តសម្រាប់អាកប្បកិរិយា កាត់បន្ថយការភ័យខ្លាចក្នុងចំណោមស្ត្រី/យុវជន/ជំនឿ/ក្រុមជនជាតិដើម និងចូលរួមក្នុងដំណើរការបណ្តុះទំនុកចិត្តសម្រាប់ដំណើរការសន្តិភាពកាន់តែច្រើន។ បុគ្គលទាំងនេះចែករំលែកការយល់ដឹង និងវិធីសាស្ត្រសន្តិភាពរបស់ពួកគេជាមួយមនុស្សដែលពួកគេធ្វើការជាមួយជារៀងរាល់ថ្ងៃ ហើយរួមចំណែកដល់ SDG ៥ និង១៦។ ស្ត្រី សន្តិភាព និងសន្តិសុខ (WPS) ពាក់ព័ន្ធនឹងការងាររបស់ កងទ លើផ្នែកយេនឌ័រ និងសន្តិភាពមានចំណាប់អារម្មណ៍ និងប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពស្ត្រី សន្តិភាព និងសន្តិសុខជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធគោលដៅដែល កងទ ធ្វើការជាមួយឱ្យបានច្រើនតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន និងប្តេជ្ញាចិត្ត ដើម្បីធ្វើការបន្ថែមលើយេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខ។

ចក្ខុវិស័យរបស់ កងទ គឺពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ គោរពចម្រុះភាព និងនីតិរដ្ឋ ដើម្បីសន្តិភាពរួមនៅកម្ពុជា។ បេសកកម្មរបស់ កងទ គឺផ្តល់អំណាច និងកសាងភាពជាអ្នកដឹកនាំសហគមន៍ សម្រាប់សន្តិភាព តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាល និងបណ្តាញសម្រាប់និរន្តរភាពសន្តិភាពក្នុងចំណោមសហគមន៍ លើវិស័យប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ យេនឌ័រ ជនជាតិ/ជំនឿ និងការរស់នៅរួមគ្នាក្នុងសង្គម។ យុទ្ធសាស្ត្ររបស់ កងទ គឺផ្តោតលើប្រធានបទចំនួន ៥៖ ១) សារព័ត៌មានសន្តិភាព / ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដើម្បីសន្តិភាព ២) គណនេយ្យភាពសង្គម ៣) ការកសាងសន្តិភាពសហគមន៍ ៤) សមភាពយេនឌ័រ និង ៥) អន្តរជំនឿ / អន្តរជាតិពិទ្ធ សម្រាប់ការរស់នៅរួមគ្នា។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ការស្ទង់មតិស្តីពី "យេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខនៅកម្ពុជា" អាចកើតឡើងជាមួយនឹងការចូលរួមរបស់ស្ត្រីជនជាតិដើមភាគតិចមកពីសហគមន៍គោលដៅ និងយុវជនដែលមានបទពិសោធន៍ក្នុងវិស័យបរិស្ថាន ព្រៃឈើ អភិបាលកិច្ចសង្គមសមភាពយេនឌ័រ និងបំណុល អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលរក្សាកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ។ និងផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធសម្រាប់របាយការណ៍ស្វែងរកនេះ សូមអរគុណសម្រាប់ការចូលរួមរបស់អ្នក។

កងទ សូមកោតសរសើរចំពោះបុគ្គលិកដែលគាំទ្រក្នុងការធ្វើឱ្យការស្ទង់មតិនេះឡើង និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងអស់ពីសមត្ថភាពសម្រាប់ការស្ទង់មតិនេះ។ ក្រុមស្រាវជ្រាវ **កងទ** មានលោកស្រី ប្រាក់ ភឿង លោកស្រី ត្រេត វិណា លោក លន់ ឧត្តម លោក អ៊ាន លាងសេង លោកស្រី សារិន ស្រីណា កញ្ញា ខែម នីតសារ៉ា និងកញ្ញា ស្រី សុធាវី ដែលបានពិភាក្សាគ្នាអំពីការរៀបចំកម្រងសំណួរ (ទាំងការសម្ភាសន៍តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត និងសម្ភាសន៍ដោយផ្ទាល់) ធ្វើការស្ទង់មតិ និងសរសេររបាយការណ៍នេះឡើង។

សូមអរគុណជាពិសេសចំពោះបុគ្គលិក **កងទ** និងអ្នកឆ្លើយសំណួរពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ទាំងសហគមន៍ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ដែលបានចំណាយពេលវេលា ថាមពល និងទស្សនៈរបស់ពួកគេអំពីប្រធានបទនៃការស្ទង់មតិនេះ។ **កងទ** បានរំពឹងថារបាយការណ៍ស្ទង់មតិនេះនឹងជួយ **កងទ** សម្រាប់ការធ្វើអោយប្រសើរឡើងក្នុងការរៀបចំគម្រោងនាពេលអនាគតដែលនឹងមានប្រយោជន៍ ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ប្រជាសហគមន៍ ជាពិសេសក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច ដែលជាផ្នែកនៃការរួមបញ្ចូលគ្នាសម្រាប់របាយការណ៍ស្តីពី "យេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខនៅកម្ពុជា" នឹងជួយឆ្លុះបញ្ចាំងពីស្ថានភាពរបស់ស្ត្រីមកពីសហគមន៍គោលដៅនិងនៅកម្ពុជា។ **កងទ** ដែលរួមមានជនជាតិដើមភាគតិចទាក់ទងនឹងបរិស្ថាន គណនេយ្យភាពសង្គម សមភាពយេនឌ័រ បញ្ហាបំណុល និងកង្វល់ផ្សេងទៀតនឹងឆ្លើយតបចំពោះសហគមន៍ដោយផ្អែកលើអនុសាសន៍របស់ពួកគេ។ ការស្ទង់មតិនេះនឹងបង្កើតមូលដ្ឋាននៃភស្តុតាងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍នាពេលអនាគតក្នុងគម្រោងការងារ **កងទ** និងអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលយល់ថាសំខាន់។

ខ្លឹមសារនៃការរកឃើញនេះគឺជាទំនួលខុសត្រូវរបស់ **កងទ** ហើយមិនឆ្លុះបញ្ចាំងពីទស្សនៈរបស់ម្ចាស់ជំនួយ ភាគីពាក់ព័ន្ធ ឬដៃគូផ្សេងទៀតឡើយ។ ខ្លឹមសារនៃការរកឃើញនេះគឺជាការប្រមូលធាតុចូលពី ក្រុមគោលដៅ និងពីស្ថានភាពនៅកម្ពុជា។ **កងទ** សូមអភ័យទោសចំពោះកំហុសខុសឆ្គងដោយអចេតនាណាមួយក្នុងរបាយការណ៍នេះ ហើយនឹងទទួលយកនូវមតិយោបល់ សម្រាប់ស្ថាបនា កែលម្អឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនាពេលអនាគត។

មាតិកា

សេចក្តីសង្ខេប	2
អំពី កងទ្ប	4
សេចក្តីផ្តើមអំណរគុណ	5
១- សេចក្តីផ្តើម	7
១.១ អំពីការស្ទង់មតិ	7
១.២ សេចក្តីផ្តើមពីបញ្ហា	11
១.៣ គោលបំណងនៃការស្ទង់មតិ	12
១.៤ សាវតារនៃការស្ទង់មតិ	12
១.៥ សំណួរស្ទង់មតិ	14
២. វិធីសាស្ត្រស្ទង់មតិ	16
២.១ វិធីសាស្ត្រប្រមូលទិន្នន័យ	16
២.២ ការជ្រើសរើសគម្រប	16
២.៣ តំបន់គោលដៅ	16
៣- លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ	17
៣.១ លទ្ធផលលើអំពើហិង្សាលើរាងកាយ	18
៣.២ លទ្ធផលស្តីពីអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ	19
៣.៣ លទ្ធផលស្តីពីអំពើហិង្សាផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច	20
៣.៤ លទ្ធផលលើអំពើផ្លូវចិត្ត	21
៣.៥ លទ្ធផលលើសន្តិសុខស្ត្រីនិងកុមារ	22
៣.៦ លទ្ធផលលើបញ្ហាគ្រឿងញៀន	23
៣.៧ លទ្ធផលលើបំណុល ឬប្រាក់កម្ចី	24
៤- ករណីយេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខ	25
៤.១ ករណីអំពើហិង្សាយេនឌ័រពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម	25
៥- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍	34
៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	34
៥.២ អនុសាសន៍	35
ឯកសារយោង	36
១- តំណភ្ជាប់ និងរបាយការណ៍ពាក់ព័ន្ធ	36
២- វីដេអូប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម	36
៣- រូបភាពពេលសម្ភាសន៍	37
៤- កំណត់ពិភាក្សាក្រុម	38

១- សេចក្តីផ្តើម

១.១ អំពីការស្ទង់មតិ

ការស្ទង់មតិនេះត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងចំណោមក្រុមគោលដៅនៃគម្រោងដែលមានស្រាប់នៅក្នុង កងទ័ព ការអនុវត្តក្របខណ្ឌគណនេយ្យភាពសង្គម (ISAF) គម្រោងសកម្មភាពស្ត្រីនិយម (FIA) ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងអក្ខរកម្ម និងការពង្រឹងភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់យុវជន បន្ទាប់ពីទទួលបានមតិកែលម្អជាច្រើនពីសហគមន៍ក្នុងខេត្តមណ្ឌលគិរី ខេត្តតាកែវ ក្រចេះ កំពង់ឆ្នាំង កំពត កែប សៀមរាប បាត់ដំបង និងភ្នំពេញ ដែលបានចែករំលែកការឆ្លុះបញ្ចាំងរបស់ពួកគេលើសុវត្ថិភាព និងសុវត្ថិភាពស្ត្រី កងទ័ព បានរកឃើញថាមានប្រយោជន៍ដែលយើងគួរតែប្រមូលព័ត៌មានតាមរយៈការវិភាគ PESTEL របស់យើង និងឧបករណ៍វិភាគទំនាស់ផ្សេងទៀតដែលប្រើដើម្បី រកឃើញបញ្ហា និងកង្វល់ពីសហគមន៍។ រហូតមកដល់ពេលនេះ ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិចធ្វើការលើការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងអក្ខរកម្ម ISAF ឬ FIA ប៉ុន្តែបញ្ហាបរិស្ថានផ្សេងទៀត និងប្រាក់កម្ចី ឬបំណុលនៅតែជាប្រធានបទក្តៅរបស់ពួកគេ ដែលពួកគេបន្តចែករំលែកពីមួយពេលទៅមួយពេល ដោយមិនទាន់មានការប្តេជ្ញាចិត្តពីរដ្ឋាភិបាល ឬស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធណាមួយសម្រាប់ជនជាតិដើមដោះស្រាយជាក់លាក់នៅឡើយ។ ដូច្នេះ ការរកឃើញនេះនឹងជួយនាំយកការព្រួយបារម្ភរបស់ពួកគេ ជាមួយនឹង បរិស្ថានបំណុល សន្តិសុខ បញ្ហាគ្រឿងញៀន សេដ្ឋកិច្ច និង អំពើហិង្សាផ្នែកលើយេនឌ័រ ក្រៅពីក្រុមគោលដៅបច្ចុប្បន្នជាមួយស្ត្រី បុរស យុវជន ជនជាតិដើមភាគតិច អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងភាគីពាក់ព័ន្ធ។ ដូច្នេះការរកឃើញរបាយការណ៍នេះគឺផ្តោតទៅលើប្រធានបទសំខាន់ៗចំនួនប្រាំបី៖ អំពើហិង្សាលើរាងកាយ អំពើផ្លូវភេទ អំពើផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច អារម្មណ៍ បញ្ហាគ្រឿងញៀន សន្តិសុខស្ត្រី បំណុលឬប្រាក់កម្ចី និងបញ្ហាការងារ។

បរិស្ថាន៖ បរិស្ថានកម្ពុជាផ្តល់ពីធនធានធម្មជាតិ រួមមានព្រៃឈើ ផ្លូវទឹក រុក្ខជាតិ និងសត្វព្រៃ។ ធនធានធម្មជាតិរួមមាន រ៉ែ ថាមពល និងសារធាតុចម្រាញ់។ បរិស្ថានមានភាពខុសប្លែកគ្នា គ្របដណ្តប់យ៉ាងតិច ៧ ទេសភាពផ្សេងគ្នានៅទូទាំងប្រទេស។ ប្រជាជនកម្ពុជាក្រោម ពីរភាគបីពីងផ្នែកលើវិស័យកសិកម្ម ផលិតផលព្រៃឈើ និងនេសាទសម្រាប់ជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគេ ដូច្នេះការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិមានសារៈសំខាន់ណាស់។ បរិស្ថានកម្ពុជាក៏ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាធនធានសម្រាប់ពិភពលោក។ ផ្នែកមួយនៃចំណុចក្តៅឥណ្ឌូចិន ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាផ្ទះកំណប់នៃជីវចម្រុះ។

ប្រទេសកម្ពុជាមានជីវចម្រុះដ៏សម្បូរបែប រួមទាំងពពួកសត្វចម្រុះ និងធនធានព្រៃឈើ ដែលប្រជាជនក្រីក្រជាច្រើននៅជនបទពឹងផ្អែកសម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិត។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ធនធានព្រៃឈើកាន់តែស្ថិតនៅក្រោមសម្ពាធពីការប្រើប្រាស់ដីសេដ្ឋកិច្ច។ ជាគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាននៃការការពារបរិស្ថាន មាត្រា ៥៩ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញបានចែងថា រដ្ឋត្រូវការពារបរិស្ថាន និងគុណភាពនៃធនធានធម្មជាតិ និងបង្កើតផែនការច្បាស់លាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងដី ទឹក ខ្យល់ ភូគព្ភសាស្ត្រ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី មីន ថាមពល ប្រេងឥន្ធនៈ ឧស្ម័ន ថ្ម និងខ្សាច់ ... ការ

ការពារបរិស្ថាន ធម្មជាតិដោយបុគ្គល ក្រុម និងរដ្ឋាភិបាល។ គោលបំណងរបស់វាគឺដើម្បីអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ និងបរិស្ថានធម្មជាតិដែលមានស្រាប់ និងកន្លែងដែលណាដែលអាចធ្វើទៅបាន ដើម្បីជួសជុលការខូចខាត និងធ្វើអោយមានភាពប្រសើរឡើង។

សេដ្ឋកិច្ច៖ ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាប្រទេសដែលមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍។ ការធ្វើកសិកម្មបែបពាណិជ្ជកម្ម ផ្តល់ឱកាស ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងការលើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរស់នៅ ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចមិនសមស្របនឹងធនធានធម្មជាតិ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ធ្វើឱ្យមុខងាររបស់ប្រទេសចុះខ្សោយ និងបង្កើនភាពងាយរងគ្រោះក្នុងចំណោមជនក្រីក្រ ជាពិសេសជនជាតិដើមភាគតិចពន្លឺក្នុងខេត្តមណ្ឌលគិរី។ សព្វថ្ងៃនេះ នៅទូទាំងប្រទេសជាពិសេសជនជាតិដើមភាគច្រើន ដែលមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងខេត្តមណ្ឌលគិរី កំពុងប្រឈមមុខនឹងបញ្ហា ក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ។ ជនជាតិដើមភាគតិចទាំងនេះភាគច្រើន ជាពិសេសមនុស្សចាស់ និងយុវជន មានប្រាក់ចំណូលតិចដោយសារពួកគេចាស់ពេក ក្នុងការធ្វើការ ហើយធនធានធម្មជាតិរបស់ពួកគេត្រូវបានបំផ្លាញ ហើយការ វិនិយោគរបស់រដ្ឋាភិបាលលើដី ភ្នំ និងព្រៃឈើរបស់ពួកគេ។ យុវជនមិនមានការងារត្រឹមត្រូវ និងសុវត្ថិភាពក្នុងការធ្វើ ដែលបង្កើនការធ្វើចំណាកស្រុក និងការកាប់ឈើខុសច្បាប់។

ឥណទានខ្នាតតូចនៅកម្ពុជាបានលេចឡើងក្នុងរយៈពេល ២០ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ហើយវាទំនងជាបានរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍជីវភាពរស់នៅ។ ទោះបីជាមានការអះអាងនេះក៏ដោយ ក៏មានការបារម្ភជាច្រើនដែលកើតឡើងពីមីក្រូក្រូឌីតដែលជាកម្លាំងជំរុញដល់ជីវចម្រុះ និងជីវិតធម្មជាតិ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ មានការព្រួយបារម្ភថា វិស័យមីក្រូឥណទានអាចបង្កើនការគំរាមកំហែងដោយកសិករចំពោះជីវចម្រុះដោយមិនដឹងខ្លួន និងរារាំងដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងអភិរក្ស។ តួនាទីដ៏សំខាន់មួយរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុគឺផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដល់អ្នកដែលត្រូវការជំនួយ ខណៈពេលដែលធានានូវទម្រង់ប្រាក់កម្ចីដែលមានសុវត្ថិភាពជាង បើប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រភពក្រៅផ្លូវការ។ ជនជាតិដើមភាគតិចជាច្រើនក្នុងខេត្តមណ្ឌលគិរី ប្រឈមនឹងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដែលបណ្តាលមកពីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដូចជាជំពាក់បំណុលច្រើន សុពលភាពនៃការវិនិយោគមិនគ្រប់គ្រាន់ និងកង្វះការយល់ដឹងអំពីសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអាចនាំទៅដល់ការបំផ្លិចបំផ្លាញសក្តានុពលនៃការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមក្នុងស្រុកប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ជាមួយនឹងបញ្ហានេះដែលប៉ះពាល់មិនត្រឹមតែសុខុមាលភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់កសិករប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែក៏មានមីក្រូឥណទានទាំងមូល ហើយវាអាចប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថានផងដែរ។

គណនេយ្យភាពសង្គម៖ ការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌគណនេយ្យភាពសង្គម (ISAF) នៅកម្ពុជា មានគោលបំណងផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ពង្រឹងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ (SNAs) និងប្រជាពលរដ្ឋ និងបង្កើនការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីកែលម្អការផ្តល់សេវាមូលដ្ឋាន។ ISAF ត្រូវបានណែនាំជាវេទិកាមួយសម្រាប់សកម្មភាពសម្របសម្រួលដោយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល ដើម្បីដំណើរការផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ

ស្តីពីគណនេយ្យភាពសង្គមសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលអនុម័តដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (RGC) នៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និង ISAF គឺជារបៀបវារៈសំខាន់នៃការអភិវឌ្ឍលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យទូលំទូលាយរបស់ RGC ដូចដែលបានអនុវត្តតាមរយៈផែនការអនុវត្ត ៣ឆ្នាំទីពីរ (២០១៥-២០១៧) និងទីបី (២០១៨-២០២០) ផែនការអនុវត្ត ៣ ឆ្នាំ (IP3)។ របៀបវារៈនេះ បានអនុវត្តក្នុងបរិបទនៃចក្ខុវិស័យអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណទីបួន (២០១៨-២០២៣) ដែលអំពាវនាវឱ្យមានការអភិវឌ្ឍ យន្តការគណនេយ្យភាពសង្គម ក្នុងការបន្តគោលដៅជាតិទាំងមូលនៃកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព។

ផែនការអនុវត្ត ISAF ដំណាក់កាលទី២ (២០១៩ ដល់ ២០២៣) ត្រូវបានរៀបចំតាមរយៈដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយរដ្ឋាភិបាល និងសង្គមស៊ីវិល។ គោលដៅនៃ ISAF ដំណាក់កាលទី២ គឺដើម្បីបង្កើតប្រព័ន្ធអចិ្រៃយ៍ ទាំងនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល និងសង្គមស៊ីវិល ដើម្បីធានាថាវាប្រព័ន្ធនៃសកម្មភាពគណនេយ្យភាពសង្គមអាចទ្រទ្រង់បានយូរអង្វែង។ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តដំណាក់កាលប្រាំឆ្នាំនៃ ISAF នេះរួមមាន៖

- ការពង្រីកការគ្របដណ្តប់របស់ ISAF ដល់ឃុំជនបទទាំងអស់។
- ការពង្រីកសកម្មភាព ISAF ដល់រដ្ឋបាលស្រុក (DAs)។
- ការបង្កើត និងអនុវត្តវិធីសាស្ត្រ ISAF ដែលត្រូវបានកែសម្រួលនៅក្នុងតំបន់ទីក្រុងដែលបានជ្រើសរើស។
- ការប្រើប្រាស់ ICTs ដើម្បីពង្រីកការផ្សព្វផ្សាយរបស់ ISAF (ឧ. ការចែករំលែកទិន្នន័យ I4C, JAAPs និងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពលើការអនុវត្ត JAAP)។
- វិធានការដើម្បីបង្កើនការឆ្លើយតបរបស់រដ្ឋាភិបាលចំពោះ JAAPs និងបង្កើនការអនុវត្ត JAAP ។
- ការបង្កើតស្ថាប័ន និងបង្កើននិរន្តរភាពនៃដំណើរការ ISAF (រួមទាំងការបង្កើតបណ្តាញអ្នកស្ម័គ្រចិត្ត CAF ថ្នាក់ជាតិ) ។

គម្រោងសកម្មភាពស្ត្រីនិយម គឺជាវិធីសាស្ត្រអន្តរកម្មចំពោះបញ្ហាសមភាព និងសមធម៌ ដោយផ្អែកលើយេនឌ័រ ការបង្ហាញយេនឌ័រ អត្តសញ្ញាណយេនឌ័រ ភេទ ដូចដែលបានយល់តាមរយៈទ្រឹស្តីសង្គម និងសកម្មភាពនយោបាយ។ ជាសាមញ្ញ ភាពជាស្ត្រីគឺគោរពយេនឌ័រ ទាំងអស់គ្នាមានសិទ្ធិ និងឱកាសស្មើគ្នា។ វានិយាយអំពីការគោរព បទពិសោធន៍អត្តសញ្ញាណ ចំណេះដឹង និងភាពខ្លាំងរបស់ស្ត្រីចម្រុះ ហើយការខិតខំផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីទាំងអស់ឱ្យដឹងពីសិទ្ធិនិងចូលរួមអនុវត្តអោយបានពេញលេញរបស់ពួកគេ។ ស្ត្រីនិយមភាគច្រើនយល់ស្របលើគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានចំនួនប្រាំ - ធ្វើការដើម្បីបង្កើនសមភាព ការពង្រីកជម្រើសរបស់មនុស្ស ការលុបបំបាត់ការបែងចែកភេទ ការបញ្ចប់អំពើហិង្សាផ្លូវភេទ និងការលើកកម្ពស់សេរីភាពផ្លូវភេទ។ អត្ថប្រយោជន៍ចម្បងនៃចលនាស្ត្រីនិយមគឺថាពួកគេបានជួយស្ត្រីឱ្យតស៊ូជាមួយនឹងការរើសអើងយេនឌ័រ។ ពួកគេបានធ្វើឱ្យការពិតកាន់តែប្រសើរឡើងសម្រាប់មនុស្សស្រី នៅពេលពួកគេមានឱកាសគ្រប់គ្រងជីវិតផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ។

ភាពជាស្រ្តីមានសារៈសំខាន់ជាពិសេស - សម្រាប់ស្រ្តី។ ស្រ្តីនិយម តំណាងឱ្យរាងកាយនៃចំណេះដឹងដែលអនុញ្ញាត ឱ្យយើងបំបែកពាក្យដែលវិនិច្ឆ័យនូវរបស់យើងដោយផ្អែកលើចំណេះដឹងជាជាងភាពព្រងើយកន្តើយ។ ទ្រឹស្តី ស្រ្តី និយម ជារឿយៗផ្តោតលើការវិភាគវិសមភាពយេនឌ័រ។ ប្រធានបទជាញឹកញាប់ត្រូវបានស្វែងយល់នៅក្នុងទ្រឹស្តីស្រ្តី និយមរួមមានការរើសអើង វត្ថុបំណង (ជាពិសេសការបញ្ជាក់ខាងផ្លូវភេទ) ការគៀបសង្កត់ បុព្វបុរស ភាពមិន ច្បាស់លាស់ ប្រវត្តិសិល្បៈ និងសិល្បៈសហសម័យ និងសោភ័ណភាព។

ភាពជាស្រ្តី ជាមូលដ្ឋានអំពីសមភាព។ វាមិនមែនជារឿងស្រ្តីចង់ធំជាងបុរសទេ វានិយាយអំពីសិទ្ធិស្មើគ្នា សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងសិទ្ធិទទួល និងការគ្រប់គ្រងធនធាន។ វានិយាយអំពីជម្រើសស្មើគ្នាសម្រាប់អនាគតរបស់យើង។ ស្រ្តីរកប្រាក់ ចំណូលបានតិច ហើយរស់នៅក្នុងភាពក្រីក្រ អំពើរបស់បុរសលើស្រ្តី និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ គឺជា "បទដ្ឋាន" នៅក្នុង សង្គមទាំងអស់ ហើយបុរសទំនងជាចង់ធ្វើអត្តឃាត - បិតាធិបតេយ្យត្រូវស្តីបន្ទោសចំពោះរឿងទាំងអស់នេះ ជាពិសេស នៅក្នុងសហគមន៍ជនបទ ស្រ្តីកម្ពុជាមិនត្រឹមតែងាយទទួលរងនូវអំពើក្នុងគ្រួសារប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងមាន "ការទាមទារ ផ្នែកច្បាប់តិចតួច" ផងដែរ ដោយសារការអប់រំនៅមានកម្រិត ស្រ្តីកម្ពុជាជាច្រើនមិនអាចការពារខ្លួនពីការរើសអើង វិសម ភាពយេនឌ័រ អំពើហិង្សា និងការរំលោភបំពាន។

បំណុល/កម្ចី៖ ភាគហ៊ុនបំណុលសាធារណៈសរុបរបស់កម្ពុជាត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងកើនឡើងប្រមាណ ១.៤២ ភាគរយ ដល់ ៩.៩៧ ពាន់លានដុល្លារនៅចុងឆ្នាំ២០២២ ធៀបនឹងជាង ៧ ពាន់លានដុល្លារកាលពីប្រាំឆ្នាំមុន ខណៈដែលច្បាប់ ថវិកាជាតិអនុញ្ញាតឱ្យរដ្ឋាភិបាលខ្ចីប្រហែល ១.២៦ ពាន់លានដុល្លារ ឬ ១.៧ ពាន់លានដុល្លារ។ SDR ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ នេះបើយោងតាមមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់នៃក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ។ កម្ពុជាក៏បានទទួលប្រាក់កម្ចីតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀង ពហុភាគី ជាមួយធនាគារវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអាស៊ី (AIIB) ធនាគារវិនិយោគអឺរ៉ុប (EIB) និងមូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់ការ អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម (IFAD) មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ Nordic (NDF) មូលនិធិ OPEC សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (OFID) និង ផ្សេងទៀត នេះបើតាម MEF។

ម្ចាស់បំណុលផ្សេងទៀតនៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីរួមមានសមាជិកនៃក្លឹបប៉ារីសដូចជាបារាំង ជប៉ុន អាឡឺម៉ង់ និង កូរ៉េខាងត្បូង និងក្លឹបមិនមែនប៉ារីសដូចជា ចិន ឥណ្ឌា ថៃ និងវៀតណាម ខណៈដែលបំណុលចាស់ត្រូវបានបែងចែកទៅ ជាការចរចាឡើងវិញ និងក្រោមការចរចា។ ក្នុងឆ្នាំ២០២២ រដ្ឋាភិបាលបានបញ្ចេញថវិកាចំនួន ១.៣៣ ពាន់លានដុល្លារ ពីកម្ចីទ្វេភាគី និងពហុភាគី ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងវិស័យអាទិភាពផ្សេងទៀត។ វិធានទាំងប្រាំនៃការ គ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈរួមមាន ទីមួយទំហំកម្ចីត្រូវតែស្របតាមស្ថានភាពថវិកា និងសមត្ថភាពសេដ្ឋកិច្ច ទីពីរ ឥណ ទានត្រូវតែស្ថិតនៅក្រោមសម្បទានខ្ពស់ ឬអំណោយផលបំផុត ទីបី ប្រាក់កម្ចីត្រូវតែប្រើប្រាស់ក្នុងការគាំទ្រកំណើនសេដ្ឋ កិច្ច ទីបួន ការបែងចែកត្រូវតែមានតម្លាភាព គណនេយ្យភាព ប្រសិទ្ធភាព និងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

១.២ សេចក្តីថ្លែងពីបញ្ហា

ការផ្តោតសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវនេះគឺយេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខ (GPS) ការរំលោភបំពានតែងតែកើតមានជាមួយ នឹងគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋដែល ជនរងគ្រោះគ្មានអំណាច និងគ្មានធនធានសម្រាប់ផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់។ សកម្មភាពអហិង្សាមានន័យថាជម្លោះបែបនេះត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ។ ភាគីនានាត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យប្រើមធ្យោបាយ ដោយសន្តិវិធីដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហារបស់ពួកគេ ហើយវិធីសាស្ត្របែបនេះមិនបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់គ្នាទៅវិញទៅមកតាមរយៈការភ្ជាប់ចំណេះដឹង និងការចែករំលែកអំណាចរបស់ពួកគេ។ ការដោះស្រាយជម្លោះគឺជារឿងមួយ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ មានកិច្ចការជាច្រើនទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងទំនាស់ ដែលតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពបានទទួលអត្ថប្រយោជន៍ពីការកាត់បន្ថយ ការសន្សំធនធាន និងការដោះស្រាយវា។ បញ្ហាប្រឈមមួយគឺការខ្វះខាតចិត្តក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការលើកឡើងនិងពិភាក្សាអំពីបញ្ហា/កង្វល់ជាមួយមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលនិងអ្នកផ្តល់សេវាសាធារណៈ។ ទំនួលខុសត្រូវសង្គមគឺទាក់ទងគ្នា ហើយផ្តោតលើទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកទទួលសេវា និងអ្នកផ្តល់សេវា។ យ៉ាងណាមិញបញ្ហាប្រព័ន្ធដែលការសិក្សា អាចកែលម្អប្រព័ន្ធ ហើយក៏អាចដោះស្រាយបញ្ហាបានដែរ។

ប្រទេសកម្ពុជាមិនទាន់មានវប្បធម៌រឹងមាំ និងរស់រវើកនៃការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនោះទេ។ សង្គមស៊ីវិលទូទៅ គឺផ្អែកលើអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឬគណៈកម្មការវត្តជាដើម។ ប្រជាជនកម្ពុជាភាគច្រើនមិនធ្លាប់ ចូលរួម យ៉ាងសកម្មជាមួយរដ្ឋដើម្បីបង្ហាញពីបញ្ហាប្រឈមសម្រាប់ការណែនាំគំនិតផ្តួចផ្តើមគណនេយ្យភាពសង្គមនៅកម្ពុជា។ អ្នក ផ្តល់សេវាសាធារណៈថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជារឿយៗមានការស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការបញ្ចេញព័ត៌មានណាមួយ រហូតដល់មានការអនុញ្ញាតជាផ្លូវការពីថ្នាក់លើនៃការិយាធិបតេយ្យ ដែលជាដំណើរការដ៏វែងឆ្ងាយ និងមិនច្បាស់លាស់ ហើយរំពឹងថានឹងមានការជួយពីមន្ត្រី បច្ចេកទេស និងមន្ត្រីជំនាញផ្លូវការមក។

អំពើក្នុងគ្រួសារ ឬពីដៃគូស្និទ្ធស្នាល ដែលរួមមានការរំលោភបំពានលើរាងកាយ ផ្លូវភេទ ឬផ្លូវអារម្មណ៍ គឺជាប្រភេទអំពើទូទៅបំផុតលើស្ត្រីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ស្ត្រីម្នាក់ក្នុងចំណោមប្រាំនាក់ដែលមានអាយុចន្លោះពី១៥ ទៅ ៤៩ឆ្នាំបានជួបប្រទះអំពើលើរាងកាយ ហើយបើយោងតាមមជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជាឆ្នាំ២០២០ ឧប្បត្តិហេតុបានកើនឡើងក្នុងអំឡុងពេលជំងឺរាតត្បាត កូវីដ១៩។ ខណៈពេលដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺ។ ខណៈដែលរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាប្រឹងប្រែងដោះស្រាយ បញ្ហាប្រឈមដែលនៅសេសសល់ រួមទាំងកង្វះចំណេះដឹងអំពីការឆ្លើយតបរបស់ប៉ូលីសដែលផ្តោតលើជនរងគ្រោះចំពោះ អំពើហិង្សាយេនឌ័រ ប្រឆាំងនឹងស្ត្រី និងគាំទ្រសេវាកម្មផ្សេងទៀតដែលមាន។

កាលពីមុន ការទទួលបានហិរញ្ញប្បទាននៅជនបទក្នុងប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានជំរុញតាមរយៈប្រភពក្រៅផ្លូវការ។ អ្នកខ្លីលុយឯកជន និងសាច់ញាតិបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់។ ដោយសារអ្នកខ្លីលុយឯកជនបានស្នើសុំអត្រាការប្រាក់ដ៏

ខ្ពស់ឈានដល់២០% ក្នុងមួយខែសម្រាប់ប្រាក់កម្ចីរយៈពេលខ្លី ប្រាក់កម្ចីមានតម្លៃថ្លៃ ហើយប្រើសម្រាប់តែគ្រាអាសន្ន ប៉ុណ្ណោះ។ លើសពីនេះ មានតែគ្រួសារនៅតាមជនបទមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចផ្តល់វត្ថុបញ្ចាំដើម្បីខ្ចីពីវិស័យធនាគារ ផ្លូវការ ស្ថានភាពនេះបានផ្លាស់ប្តូរជាមូលដ្ឋាន។ បច្ចុប្បន្ននេះ វិស័យធនាគារផ្លូវការបានពង្រីកទៅដល់តំបន់ជនបទ ដោយផ្តល់នូវលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែប្រសើរឡើងនៅក្នុងជនបទកម្ពុជា។ ឥឡូវនេះ ធនាគារ និង គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានតំណាងនៅគ្រប់រាជធានីខេត្ត ក្រុង ស្រុក និងសូម្បីតែនៅក្នុងឃុំសំខាន់ៗមួយចំនួន។ ជា ទូទៅ គ្រួសារនៅជនបទអាចជ្រើសរើសពីប្រភពផ្សេងៗគ្នា ដើម្បីចូលប្រើប្រាស់ហិរញ្ញវត្ថុ។

ជាមធ្យមនៃបំណុលក្នុងមួយគ្រួសារបង្ហាញពីកម្រិតខ្ពស់បំផុតនៃបំណុលក្នុងចំណោមអ្នកទទួលដី។ នៅក្នុងទិដ្ឋភាពនៃអ គ្រាការប្រាក់បច្ចុប្បន្នដែលត្រូវបានគិតថ្លៃដោយអ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីផ្សេងៗ និងទាក់ទងទៅនឹងកម្រិតជាក់ស្តែងនៃប្រាក់ ចំណូលគ្រួសារ វាជាការប្រាកដនិយមក្នុងការនិយាយថាភាគច្រើននៃពួកគេត្រូវបានជាប់នៅក្នុងអន្ទាក់បំណុល។ គ្រួសារ ភាគច្រើនមានបំណុលជាមួយអ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីច្រើនជាងមួយ។ ប្រាក់កម្ចីភាគច្រើនមានប្រភពមកពីអ្នកអោយខ្ចីលុយ ឯកជន និងស្ថាប័នឥណទានផ្លូវការ។ សមាជិកសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចម្នាក់ៗ (IPC) បានចាប់ផ្តើមជាមួយនឹង ប្រាក់កម្ចីក្រុមដំបូងរបស់គាត់ ហើយញៀន ក្នុងការទទួលយកប្រាក់កម្ចីជាប្រចាំ។ ជាដំបូង ការទូទាត់សងទាន់ពេល វេលានៃប្រាក់កម្ចីដំបូងនឹងបើកចំនួនប្រាក់កម្ចីកាន់តែខ្ពស់សម្រាប់ក្រុមនៅក្នុង ឆ្នាំទីពីរនិងទីបី។ ដូច្នេះ អ្នកខ្ចីប្រាក់ភាគ ច្រើននៅតែបន្តខ្ចី បន្ទាប់ពីបទពិសោធន៍ដំបូងរបស់ពួកគេ។ សមាជិក IPC ជាច្រើនបានដឹងខ្លះៗ អំពីហានិភ័យនៃ បំណុលខ្ពស់។ គ្រួសារដែលមានផលិតកម្មដំណាំ សាច់ប្រាក់សំខាន់ៗ (ភាគច្រើនជាគ្រាប់ស្វាយចន្ទី និងដំឡូងមី) មាន ហានិភ័យខ្ពស់ក្នុងការសងបំណុលរបស់ពួកគេ ដែលទទួលយកប្រាក់កម្ចីជាច្រើនពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗគ្នា។

១.៣ គោលបំណងនៃការស្ទង់មតិ

គោលបំណងនៃការស្ទង់មតិនេះគឺ៖

- ១. កំណត់កង្វល់របស់សហគមន៍ទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខ ហិង្សាក្នុងគ្រួសារ បំណុល/កម្ចី។
- ២. កំណត់វិធីសាស្ត្ររួមចំពោះកម្មវិធីដែលមានក្នុងគោលបំណងអភិវឌ្ឍផែនការយុទ្ធសាស្ត្របន្ថែមទៀតសម្រាប់ការ រៀបចំសហគមន៍សម្រាប់សន្តិភាពរួម។

១.៤ សាវតារនៃការស្ទង់មតិ

វិបត្តិអាកាសធាតុគឺជាការគំរាមកំហែងដ៏ធំបំផុតចំពោះការរស់រានមានជីវិតរបស់មនុស្សជាតិ ដែលកំពុងគំរាមកំហែង សិទ្ធិមនុស្សនៅជុំវិញពិភពលោក។ សីតុណ្ហភាពពិភពលោកកំពុងកើនឡើងដោយសារតែការបំភាយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលផលិតដោយសកម្មភាពរបស់មនុស្ស។ ការកើនឡើងសីតុណ្ហភាពគឺរួមចំណែកដោយផ្ទាល់ដល់ផលប៉ះពាល់ដែល បង្កគ្រោះថ្នាក់ដូចជា គ្រោះរាំងស្ងួត ទឹកជំនន់ ការកើនឡើងកម្រិតទឹកសមុទ្រ រលកកំដៅ ការបាត់បង់ជីវចម្រុះ និងខូច

ខាតនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី បម្រែបម្រួលអាកាសធាតុបង្កការគំរាមកំហែងមិនត្រឹមតែដល់អាយុជីវិតមនុស្សប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ ដល់ជីវិតទាំងអស់ វាប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិមនុស្សរាប់មិនអស់ ហើយផលប៉ះពាល់កាន់តែអាក្រក់ទៅៗ។

ប្រទេសកម្ពុជាបានជួបប្រទះការកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃចំនួនប្រជាជនដែលមានហានិភ័យនៃការប្រើប្រាស់ថ្នាំ ញៀនខុសច្បាប់ ហើយក៏ត្រូវបានទទួលរងនូវការទាញយកធនធានធម្មជាតិខុសច្បាប់ រួមទាំងការទិញ និងការនាំចេញ ដោយខុសច្បាប់នូវប្រភេទសត្វ និងឈើដែលជិតផុតពូជ។ នេះបានជះឥទ្ធិពលដល់ព្រះរាជាណាចក្រ។ ប្រទេសកម្ពុជា បានក្លាយជាប្រទេសឆ្លងកាត់ដ៏សំខាន់សម្រាប់ការជួញដូរគ្រឿងញៀន។ ចំនួនអ្នកប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនខុសច្បាប់មាន ការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង។ ពលរដ្ឋកម្ពុជាមួយចំនួនបានក្លាយជាជនរងគ្រោះនៃការជួញដូរមនុស្សដែលធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ តំបន់។ ប្រទេសកម្ពុជាបានក្លាយជាប្រទេសគោលដៅក្នុងការជួញដូរផ្លូវភេទកុមារក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ ចំនួននៃការចូល រួមរបស់កុមារក្នុងវិស័យនេះគួរឲ្យកត់សម្គាល់និងប្រកាសអាសន្ន។

ប្រទេសកម្ពុជាបន្ទាប់ពីដំណើរការ ១៩ ការស្ទង់មតិស្តីពីការគំរាមកំហែងបំណុលដែលចេញផ្សាយនៅខែសីហា ឆ្នាំ ២០២៣ ដោយអង្គការលីកាដូ បង្ហាញថាការជំពាក់បំណុលរីករាលដាលបាននាំឱ្យមានការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សធ្ងន់ធ្ងរជាច្រើនរួម ទាំងភាពអត់ឃ្លាន ពលកម្មកុមារ និងការរំលោភដីធ្លីដោយបង្ខំ។ អ្នកខ្ចីកំពុងធ្វើការលះបង់ដែលមិនអាចទទួលយកបាន ដើម្បីសងប្រាក់កម្ចីដែលមានវត្តមានច្រើនលើសលប់ជាមួយប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ហើយជារឿយៗលើសពីប្រាក់ចំណូលរបស់ អ្នកខ្ចី និងលទ្ធភាពក្នុងការទូទាត់សង និងភស្តុតាងបន្ថែមទៀតដែលបង្ហាញថាការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សកំពុងកើតឡើង ញឹកញាប់ និងជាប្រព័ន្ធនៅក្នុងវិស័យមីក្រូប្រាក់កម្ចីរបស់កម្ពុជា។ ពួកគេត្រូវការការដោះបំណុលជាបន្ទាន់សម្រាប់អ្នកខ្ចី ដែលជំពាក់ច្រើនបំផុត ដើម្បីការពារសិទ្ធិមនុស្ស កុំឱ្យកាន់តែអាក្រក់។

ការសិក្សារបស់សមាគមមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា (CMA) និង M-CRIL ពាក់ព័ន្ធនឹងគ្រួសារចំនួន ៣,២៦២ បានរកឃើញ ថា ជិត ៨៧ ភាគរយនៃអ្នកខ្ចីមានកម្ចីពីមួយទៅពីរ។ នៅចុងបញ្ចប់នៃការសិក្សា វាត្រូវបានគេរកឃើញថា ២.១ ភាគរយ នៃអ្នកដែលបានស្ទង់មតិបានយកប្រាក់កម្ចីចំនួន៤ ឬច្រើនជាងនេះ។ នៅពេលសម្ភាសចំពោះទំហំច្រើននៃអ្នកខ្ចី ៣.៣ លាននាក់ក្នុងប្រទេស នេះមានន័យថា ៦៩,៣០០ គ្រួសារដែលខ្ចីប្រាក់ពីស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MFIs) កំពុងប្រឈម នឹងបញ្ហាបំណុល។ មធ្យោបាយលើកដំបូងសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជាគឺជាធម្មតាខ្ចីពីសាច់ញាតិ មិត្តភក្តិ និងសហការី។ នៅ ពេលដែលវាបរាជ័យ ពួកគេអាចទៅរកអ្នកបញ្ចាំក្នុងស្រុក ឬអ្នកខ្ចីប្រាក់។ ការផ្លាស់ប្តូរដែលជាធម្មតាបណ្តាលឱ្យមាន អត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ និងសម្ពាធច្រើនជាងការខ្ចីប្រាក់ពី MFI ។ ការសិក្សាបានរកឃើញថា គ្រួសារបានកាត់បន្ថយនូវ របស់សំខាន់ៗ ដូចជាអាហារ និងរបស់សំខាន់ៗចាំបាច់ ដែលនាំដោយកង្វះវិធាន។ ហើយគ្រួសារជាញឹកញាប់ងាក ទៅរកការកាត់បន្ថយថវិកាស្បៀងអាហារ លក់ទ្រព្យសម្បត្តិដែលមានតម្លៃខ្ពស់ដូចជាម៉ូតូដែលចាំបាច់សម្រាប់ការដឹក ជញ្ជូនសម្រាប់ការអប់រំ អាជីវកម្ម ឬតម្រូវការកសិកម្ម។

សមភាពយេនឌ័រនៅតែជាអាជីវកម្មមិនទាន់បញ្ចប់នៅគ្រប់ប្រទេសនៃពិភពលោក។ ស្ត្រី និងកុមារីមានលទ្ធភាពទទួលបានការអប់រំ និងការថែទាំសុខភាពតិចជាងមុន ជារឿយៗខ្វះស្វ័យភាពសេដ្ឋកិច្ច និងស្ថិតនៅក្រោមតំណាងក្នុងការសម្រេចចិត្តនៅគ្រប់កម្រិត។ ជាពិសេសនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា វិសមភាពយេនឌ័រនៅតែបន្តកើតមានស្ទើរតែគ្រប់ទិដ្ឋភាពនៃជីវិត រួម ប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំពោះ សេដ្ឋកិច្ច ការអប់រំ នយោបាយ សុខភាព អាពាហ៍ពិពាហ៍ និងសន្តិសុខ។ ជាពិសេសនៅក្នុងសហគមន៍ជនបទ ស្ត្រីកម្ពុជាមិនត្រឹមតែងាយទទួលរងនូវអំពើក្នុងគ្រួសារប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងមាន "ការទាមទារផ្នែកច្បាប់តិចតួច" ផងដែរ។ ដោយសារការអប់រំនៅមានកម្រិត ស្ត្រីកម្ពុជាជាច្រើនមិនអាចការពារខ្លួនពីការរើសអើងវិសមភាពយេនឌ័រ អំពើហិង្សា និងការរំលោភបំពាន។ បញ្ហាចម្បងដែលស្ត្រីនិយម មានការព្រួយបារម្ភរួមមាន៖ ការបៀតបៀនផ្លូវភេទ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ គម្លាតប្រាក់ខែរវាងបុរស និងស្ត្រី ភាពមិនប្រក្រតីនៃការហូបចុក និងរូបរាងកាយ សិទ្ធិផ្លូវភេទ និងបន្តពូជ ឧក្រិដ្ឋកម្មកិត្តិយស និងជួញដូរព្រហ្មចារីស្ត្រី។

ដូច្នេះ យន្តការដែលជួយផ្សារភ្ជាប់ប្រជាជនក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានៅកម្រិតផ្សេងៗគ្នា ជាពិសេសនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានអាចមានសារៈសំខាន់សម្រាប់កាត់បន្ថយជម្លោះ និងជៀសវាងការរំលោភបំពានដោយហិង្សាដើម្បីយកឈ្នះលើភាគីផ្សេងទៀត។ ការផ្លាស់ប្តូរ និងការសម្របខ្លួននៅតាមមូលដ្ឋាន និងទំនាក់ទំនងសំខាន់ចំពោះយន្តការកសាង។ វាមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាយ៉ាងខ្លាំងជាមួយនឹងទំនួលខុសត្រូវសង្គមដែលសង្ឃឹមថានឹងត្រូវបានបង្កើតឡើងវិញនៅក្នុងបរិបទ បរិស្ថាន យេនឌ័រ បំណុល និងវប្បធម៌របស់កម្ពុជា។ យ៉ាងណាម៉េញ ផលប្រយោជន៍នយោបាយនៅតែត្រូវបានកេងប្រវ័ញ្ច និងបន្តដំណើរការរបស់ខ្លួន ដែលប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាជាច្រើនទាំងអ្នកទទួល និងការផ្គត់ផ្គង់។

១.៥ សំណួរស្ទង់មតិ

- ១. តើស្ថានភាព ហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ឬក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកយ៉ាងដូចម្តេច?
- ២. តើសហគមន៍បានកាត់សំគាល់អ្វីខ្លះអំពីសន្តិសុខស្ត្រី?
- ៣. តើមានកង្វល់ណាមួយទាក់ទងនឹងគ្រឿងញៀន បំណុល ឬប្រាក់កម្ចីក្នុងគ្រួសាររបស់អ្នក ជាពិសេស សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច?

១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្ទង់មតិ

លទ្ធផលនៃការស្ទង់មតិនេះជួយពួកគេឱ្យចែករំលែកការចូលរួម និងការកែលម្អរបស់ពួកគេតាមរយៈគម្រោងបច្ចុប្បន្ននៃកងទ ដែលពួកគេបានចូលរួម។ បណ្តាញគោលដៅដែលមានស្រាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការរកឃើញ មានខេត្ត/ក្រុងចំនួនប្រាំបួន៖មណ្ឌលគិរី ក្រចេះ កំពង់ឆ្នាំង កំពត កែប បាត់ដំបង តាកែវ សៀមរាបនិងភ្នំពេញ។ ការស្រាវជ្រាវនេះគឺផ្តោតលើប្រជាជនសហគមន៍ដែលមានក្រុមជនជាតិដើមភាគតិចពីគម្រោងបច្ចុប្បន្នរបស់ កងទ ហើយលទ្ធផលស្រាវជ្រាវនេះគឺជាផ្នែកមួយនៃការរកឃើញដើម្បីមើលពីផលប៉ះពាល់ និងបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងសហគមន៍ និងការស្វែងរកតម្រូវការរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចនាពេលអនាគត។ សំណើស្រាវជ្រាវនេះគឺសម្រាប់សហគមន៍ប្រជាជនទូទៅ ដែលរួម

មានស្ត្រីជនជាតិដើមភាគតិច យុវជន អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងបុរស។ ការស្រាវជ្រាវអំពីយេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខគឺ ទាក់ទងនឹងបញ្ហាយេនឌ័រ កង្វល់សន្តិសុខសង្គមលើស្ត្រី និងបំណុលសហគមន៍។ របាយការណ៍ដែលបានរកឃើញពីការ ស្រាវជ្រាវនឹងចែករំលែកទៅកាន់សហគមន៍ និងជាសាធារណៈសម្រាប់សហគមន៍ចែករំលែកការព្រួយបារម្ភ ផ្អែកលើយេ នឌ័រ សន្តិសុខ កង្វល់សង្គម និងបំណុល។

ចំណេះដឹងនៃព័ត៌មានសមូហភាពគឺដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់សហគមន៍ ជាពិសេសក្នុងចំណោមក្រុមជនជាតិដើម ភាគតិច ហើយលទ្ធផលពីរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវនឹងត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយសម្រាប់ឯកសារអំពីសហគមន៍ពាក់ព័ន្ធ ទាក់ទងនឹងស្ត្រី និងយុវជនជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងសហគមន៍ដែលធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធលើការការពារបរិស្ថាន។ លទ្ធ ផលនៃការស្រាវជ្រាវនឹងចែករំលែកជាសាធារណៈនៅលើគេហទំព័រ កងទ ដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋា ភិបាល ឬក្រុមសហគមន៍ដែលមានបំណងចង់ដឹងពីស្ថានភាព យេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខ។

ស្រាវជ្រាវដើម្បីផ្លាស់ប្តូរ៖

“យើងត្រូវការដឹងអំពីស្ថានភាពយេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខ និងបញ្ហាប្រឈមរបស់ពួកគេក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ ក្នុងអំឡុង ពេលជីវិតរបស់ពួកគេជាមួយនឹងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មលើដំណើរការការពារធនធានធម្មជាតិ។ ដូច្នេះយើងអាចមាន ព័ត៌មានដែលយើងទទួលបានពីការស្រាវជ្រាវនឹងនាំយកទៅប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសហគមន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋា ភិបាលពាក់ព័ន្ធ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានសម្រាប់ការគាំទ្ររបស់ពួកគេលើយេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខ ឬស្ត្រី សន្តិភាព និងសន្តិសុខ»។

២. វិធីសាស្ត្រស្ទង់មតិ

២.១ វិធីសាស្ត្រប្រមូលទិន្នន័យ

ការស្ទង់មតិនេះត្រូវបានធ្វើឡើងចាប់ពីថ្ងៃទី២៥ ខែឧសភា ដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២៤ សម្រាប់ទាំងទិន្នន័យបរិមាណ និងទិន្នន័យគុណភាព ដូចជាការសម្ភាសន៍ទល់មុខគ្នានៅកន្លែងប្រមូលព័ត៌មាន ការពិភាក្សាក្រុម (FGD) ការសម្ភាសន៍ ព័ត៌មានសំខាន់ៗដែលមានទាំងសំណួរបើក និងសំណួរបិទ។ ជាមួយនឹងកម្រងសំណួរដែលបានរចនាឡើងសម្រាប់ទម្រង់ជាសន្លឹកក្រដាសដែលបានព្រិនចេញសម្រាប់ការប្រមូលទិន្នន័យ រួមទាំងរឿងរ៉ាវអំពីយេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខ។

២.២ ការជ្រើសរើសគម្រូ

គោលដៅសម្រាប់គម្រោង ដែលមានស្រាប់ពីបណ្តាញការកសាងសន្តិភាពសហគមន៍ សកម្មភាពស្ត្រីនិយម/យេនឌ័រអក្ខរកម្ម/ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងពង្រឹងអំណាចយុវជន នៅក្នុងខេត្តគោលដៅចំនួន ៩ ដែលចូលរួមសរុប ៣៨២នាក់ (ស្ត្រី=១៦៩)។ ការសម្ភាសន៍ជួបមុខផ្ទាល់ ១៤៦នាក់ (ស្ត្រី ៨២នាក់ និងជនជាតិដើមភាគតិច ១៤៦នាក់) សម្រាប់ការពិភាក្សាក្រុមផ្តោត សរុបឈានដល់ ១៨៥នាក់ (ស្ត្រី ៧៧នាក់ និង ១៨១ ជនជាតិដើមភាគតិច) សម្រាប់កិច្ចសម្ភាសន៍ព័ត៌មានសំខាន់ៗពីជនបង្គោល មានចំនួនសរុប ៥១នាក់ (ស្ត្រី ១០នាក់)។ ហើយសម្រាប់ការប្រមូលរឿងរ៉ាវ ទាក់ទងនឹងស្ត្រី សន្តិភាព និងសន្តិសុខត្រូវបានជ្រើសរើសចំនួន ៧³ រឿងពីសហគមន៍ និងរឿងពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម (ហ្វេសប៊ុក) ។

វិធីសាស្ត្រ	ប្រភេទក្រុម	បទសម្ភាសន៍សរុប	ស្ត្រី	ជនជាតិដើមភាគតិច	ជនដែលមានពិការភាព
សម្ភាសន៍ស្ទង់មតិ	សហគមន៍	១៤៦នាក់	៨២នាក់	១៤៦នាក់	១នាក់
សម្ភាសន៍ក្រុម	សហគមន៍	១៨៥នាក់	៧៧នាក់	១៨១នាក់	១នាក់
សម្ភាសន៍ជនបង្គោល	អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន	៥១នាក់	១០នាក់		
រឿងពី WPS	សហគមន៍	៧នាក់			

២.៣ តំបន់គោលដៅ

តំបន់គោលដៅត្រូវបានជ្រើសរើសដោយផ្អែកលើបណ្តាញគម្រោងរបស់ កដទ ដែលមានស្រាប់ សរុប ៩ ខេត្ត និង ក្រុង ៖ ខេត្តមណ្ឌលគិរី ក្រចេះ កំពង់ឆ្នាំង កំពត កែប បាត់ដំបង តាកែវ សៀមរាប និង ទីក្រុងភ្នំពេញ ។

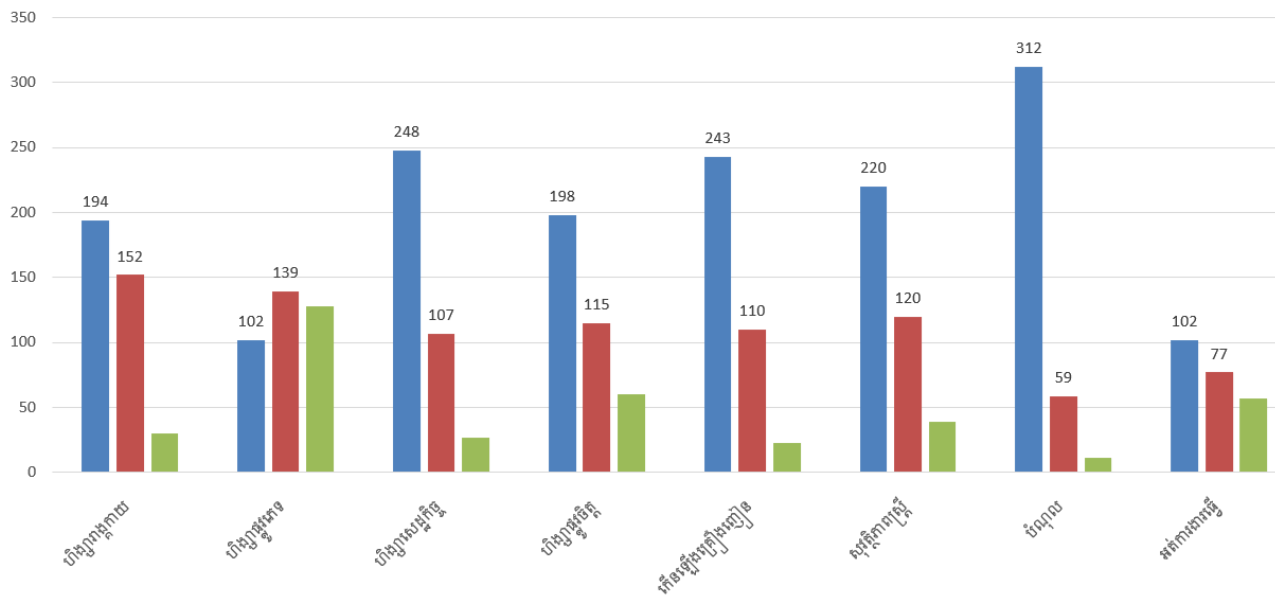
³ Due to concern on the security: One story was requested for anonymous.

៣- លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

ការសម្ភាសន៍សហគមន៍ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយបុគ្គលិក កងទ ពីក្នុងចំណោមក្រុមគោលដៅដែលមានស្រាប់ បានឈានដល់ ៣៨២នាក់ (ស្រ្តី = ១៦៩) អ្នកឆ្លើយតបដែលបានឆ្លើយតបក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងសម្ភាសន៍ជួបមុខផ្ទាល់ ១៤៦នាក់ (ស្រ្តី ៨២នាក់) ដោយបុគ្គលិកគម្រោងដែលមានស្រាប់ទៅតាមបណ្តាញគម្រោងដែលមានស្រាប់។ ក្រុមដែលអាចទំនាក់ទំនងជាភាសាព្រង និងភាសាខ្មែរដូចគ្នា។ ការស្រាវជ្រាវនេះគឺអនុវត្តប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន ដែល បានព្យាយាមនាំយកជនងាយរងគ្រោះរួមមានស្រ្តី យុវជន ជនជាតិដើមភាគតិច និងជនដែលមានពិការភាពដែលជាអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានសហគមន៍/អ្នកដឹកនាំ ក្នុងពីមូលដ្ឋាន យេនឌ័រ គណៈកម្មាធិការជីវិត ព្រៃឈើ និងបរិស្ថាន។

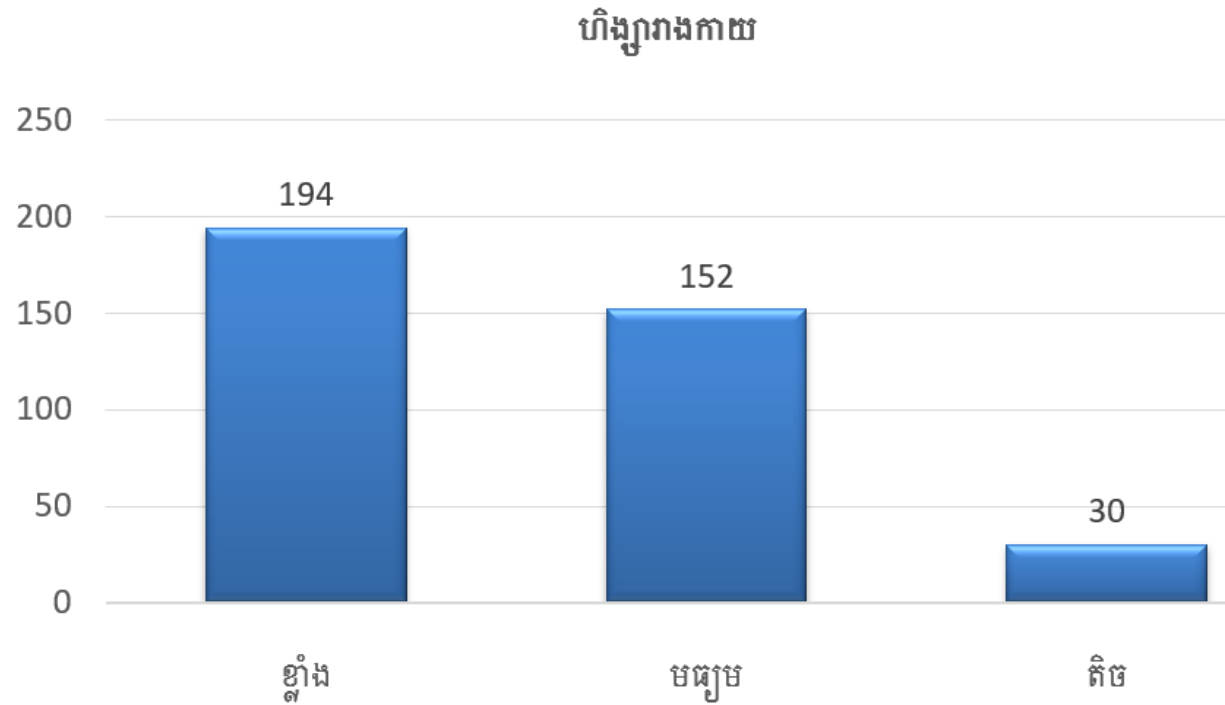
ពិភាក្សាក្រុម បានធ្វើឡើងដោយមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន ១៨៥នាក់ (ស្រ្តី ៧៧នាក់) ដោយបែងចែកជាក្រុមតូចៗ។ សម្ភាសន៍ព័ត៌មានបង្កោល (KII) គឺជាការសម្ភាសន៍ប្រកបដោយគុណភាព អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដែលមានចំនួនសរុប ៥១នាក់ (ស្រ្តី ១០នាក់)។ ការឆ្លើយតបនៃការសម្ភាសន៍ទាំងអស់ FGD និង KII បានចងក្រងរួមគ្នាសម្រាប់លទ្ធផលនៃការរកឃើញជាមួយនឹងចំនួននៃរឿងដែលប្រមូលពីសហគមន៍ទាក់ទងនឹងGBV គ្រឿងញៀន WPS និងបំណុល។ ព័ត៌មានបន្ទាប់បន្សំផ្សេងទៀតក៏ប្រមូលបានពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គមទាក់ទងនឹងបញ្ហាដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការរកឃើញនេះ។

សរុប ៣៨២ (ស្រ្តី១៦៩)

ការឆ្លើយតបពីបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរបំផុត ក្នុងចំណោមអ្នកឆ្លើយសំណួរ សរុបចំនួន ៣៨២នាក់ ខណៈដែលអ្នកឆ្លើយតបពី តំណាងស្ត្រីមានតែ ១៦៩នាក់ប៉ុណ្ណោះដែលឆ្លើយតបជាស្ត្រី = ៤៤% ប៉ុណ្ណោះ។ អ្នកដែលឆ្លើយតបច្រើនបំផុតនៅចំណុច ខ្លាំងដែលមានបំណុលនិងប្រាក់កម្ចីគឺ ៣១២អ្នកឆ្លើយតប = ៨២%។ បញ្ហាខ្លាំងទីពីរឆ្លើយតបលើអំពើហិង្សាផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចឆ្លើយតប ២៤៨ អ្នកឆ្លើយ = ៦៥% និងការឆ្លើយតបទីបី ការព្រួយបារម្ភអំពីបញ្ហាគ្រឿងញៀនបានកើនឡើងនៅក្នុង សហគមន៍របស់ពួកគេបានឆ្លើយតប ២៤៣ = ៦៤%។ ឆ្លើយតបលើ អសន្តិសុខស្ត្រី និងកុមារ មាន២២០ អ្នកឆ្លើយតប = ៥៨%។ អ្នកឆ្លើយតបមិនមានសុវត្ថិភាព ការឆ្លើយតបទាបចំពោះអំពើហិង្សាផ្លូវភេទមានតែអ្នកឆ្លើយតប ១០២នាក់ = ២៧% ដោយសារពួកគេហាក់ដូចជាមិនបើកចំហក្នុងការចែករំលែកភាពអាម៉ាស់បែបនេះអំពីទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ ពួកគេចំពោះការរំលោភបំពានផ្លូវភេទក្នុងគ្រួសារដោយបើកចំហ ភាគច្រើននៃអ្នកឆ្លើយតបជាបុរសត្រូវរក្សាទុកមុខរបស់ ពួកគេ។

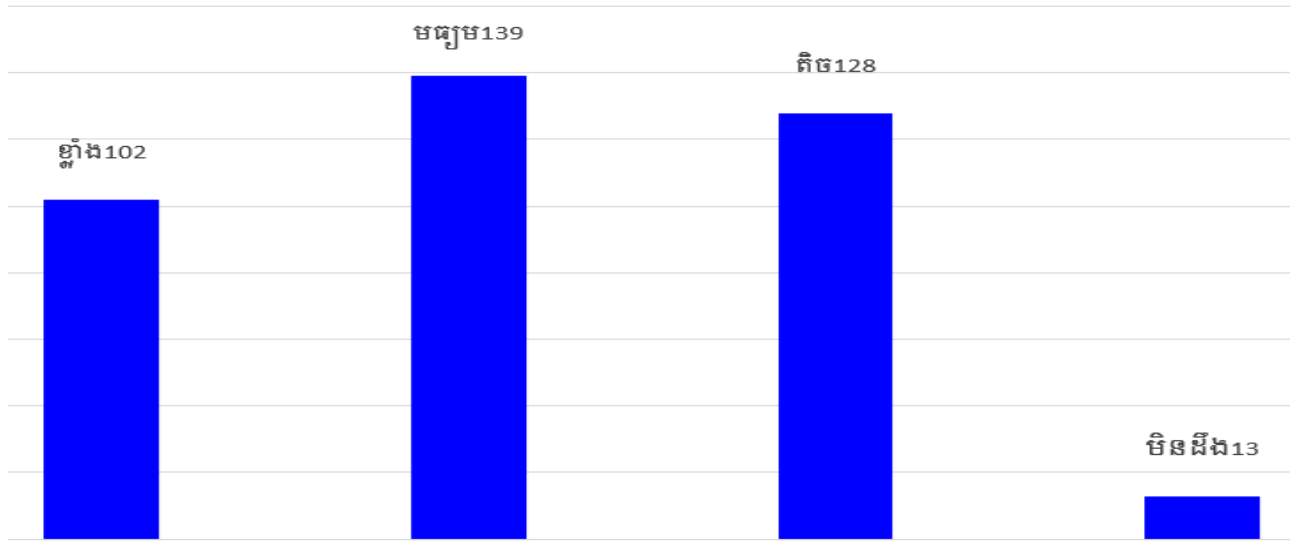
៣.១ លទ្ធផលលើអំពើហិង្សាលើរាងកាយ

ក្នុងចំណោមអ្នកឆ្លើយសំណួរចំនួន ៣៨២នាក់ អ្នកឆ្លើយតប ១៩៤ = ៥១% ចង្អុលបង្ហាញពីអំពើហិង្សាលើរាងកាយ ខ្លាំងបានកើតឡើងនៅក្នុងគ្រួសាររបស់ពួកគេ ឬសង្កេតឃើញបានកើតឡើងនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេ។ ខណៈអ្នក ដែលបានឆ្លើតមកម្រិត មធ្យម ១៥២នាក់ = ៤០% និងតិចជាង ៣០ = ០៨% ។

៣.២ លទ្ធផលស្តីពីអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ

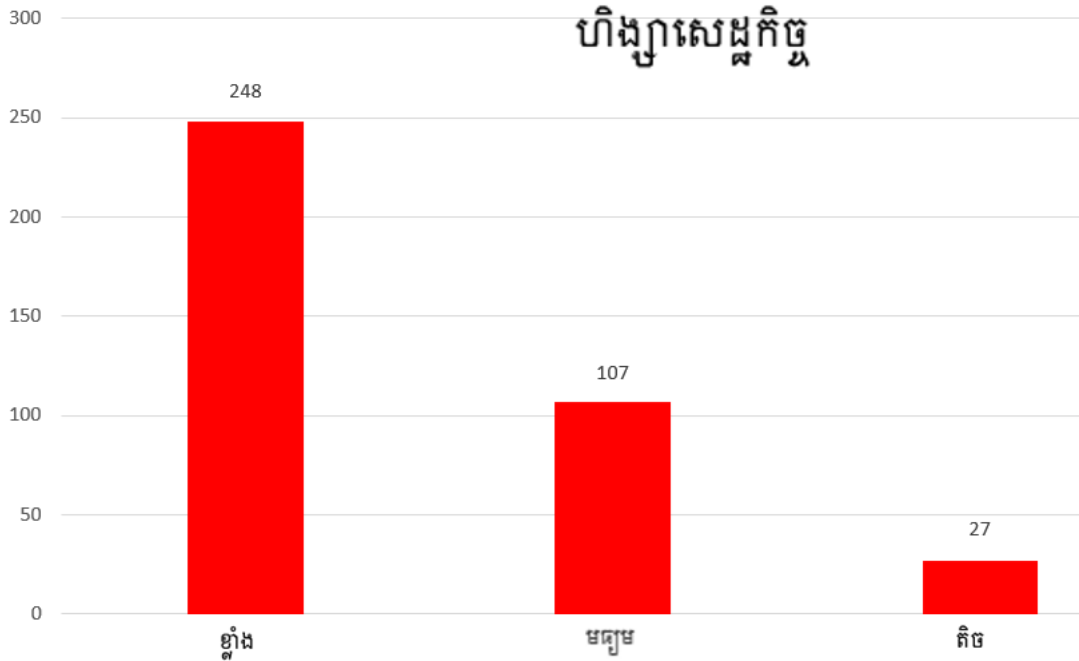
ហិង្សាផ្លូវភេទ

ការឆ្លើយតបលើអំពើហិង្សាផ្លូវភេទបង្ហាញនៅលើតារាងអ្នកឆ្លើយតបមាន ១៣៩នាក់ = ៣៦% ឆ្លើយតបមធ្យម ការឆ្លើយតបមានហិង្សាផ្លូវភេទតិចមាន ១២៨នាក់ = ៣៤% និងការឆ្លើយតបមាន ១០២នាក់ = ៣% មានអំពើហិង្សាផ្លូវភេទខ្លាំង⁴។

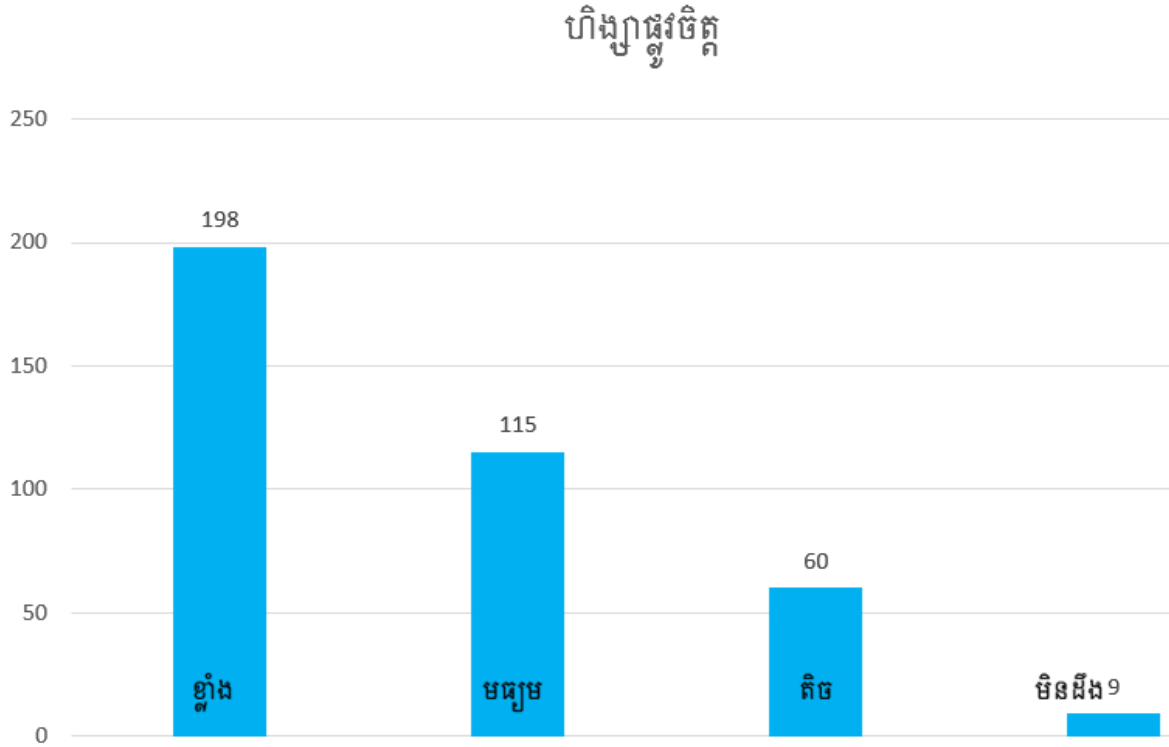
4 ការស្រាវជ្រាវសង្កេតឃើញថាភាគច្រើននៃអ្នកផ្តល់សម្ភាសមិនសូវមានការបើកចំហរក្នុងការផ្តល់ចម្លើយពិតពីការប្រើហិង្សាផ្លូវភេទជាសាធារណៈទេ ចំនួននៃចម្លើយអាចមិនឆ្លុះបញ្ចាំងពីតម្លៃជាក់ស្តែងដែលជាពិសេសស្ត្រីអ្នករងគ្រោះជាក់ស្តែងជួបប្រទះ ហើយស្ត្រីខ្លះក៏មានភាពអៀនខ្មាស់ក្នុងការឆ្លើយបត់ដៃ ព្រោះចង់រក្សាមុខមាត់គ្រួសារ។

៣.៣ លទ្ធផលស្តីពីអំពើហិង្សាផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច

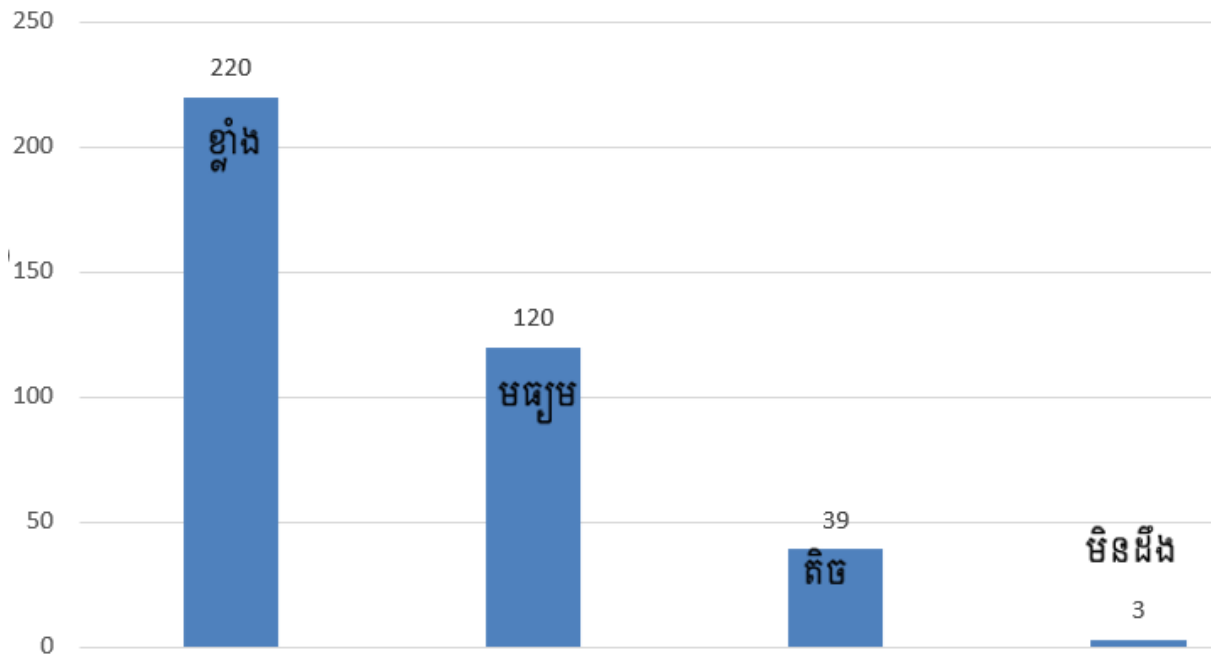
ឆ្លើយតបលើអំពើហិង្សាសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្រិតខ្លាំងដែលបានកត់សម្គាល់ពីអ្នកឆ្លើយ ២៤៨នាក់ = ៦០% ខណៈ ១០៧នាក់ = ៣០% ឆ្លើយតបមានកម្រិត មធ្យម ហើយ ២៧នាក់ឆ្លើយតប = ១% ឆ្លើយតបតិច ផ្នែកអំពើហិង្សាសេដ្ឋកិច្ច។ អំពើហិង្សាសេដ្ឋកិច្ចទាក់ទងនឹង កសិផលពីកសិកម្មរបស់ពួកគេមិនអាចលក់បានក្នុងតម្លៃល្អដើម្បីរួចថ្លៃដី និងកម្លាំងពលកម្មផ្សេងៗ ដើម្បីអោយអាចរស់បានដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ។ គ្មានការងារធ្វើត្រឹមត្រូវ សមាជិកគ្រួសារជាច្រើនឈឺភាគច្រើនដែលត្រូវចំណាយប្រាក់ច្រើនលើសេវាសុខភាព។ និងតម្រូវការផ្សេងៗក្នុងគ្រួសារ ដែលនាំឱ្យពួកគេខ្ចីប្រាក់ ដែលប្រឈមនឹងវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច ដែលនាំឱ្យអ្នកខ្លះលក់ដី ឬផ្ទះរបស់ពួកគេ ដើម្បីសងប្រាក់។ ហើយប្តីដែលរកលុយបានក៏មិនបានចែករំលែកដើម្បីផ្គត់ផ្គង់កូន និងប្រពន្ធសម្រាប់ចំណាយក្នុងគ្រួសារប្រចាំថ្ងៃ ដែលនាំអោយកើតមានអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារផងដែរ ។

៣.៤ លទ្ធផលលើអំពើផ្លូវចិត្ត

ក្នុងចំណោមអ្នកឆ្លើយតប ៣៨២នាក់លើអំពើផ្លូវចិត្ត អ្នកឆ្លើយតប ១៩៨នាក់ = ៥២% ឆ្លើយតបខ្លាំង ខណៈពេលដែល ១១៥នាក់ = ៣០% ឆ្លើយតបមធ្យម និង ៦០នាក់ = ១៦% ឆ្លើយតបតិច។ ផ្នែកអារម្មណ៍ផ្លូវចិត្តនេះគឺពិបាកសម្រាប់ អ្នកចូលរួមក្នុងការបង្ហាញពីខ្លួនឯងដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណអារម្មណ៍ផ្លូវចិត្ត ខណៈពេលខ្លះពួកគេប្រឈមមុខ នឹងបញ្ហាដើម្បីកំណត់ កម្រិតដែលឆ្លុះបញ្ចាំងនៃអ្នកឆ្លើយតបម្នាក់ៗ។

សុវត្ថិភាពស្ត្រីនិងក្មេងស្រី

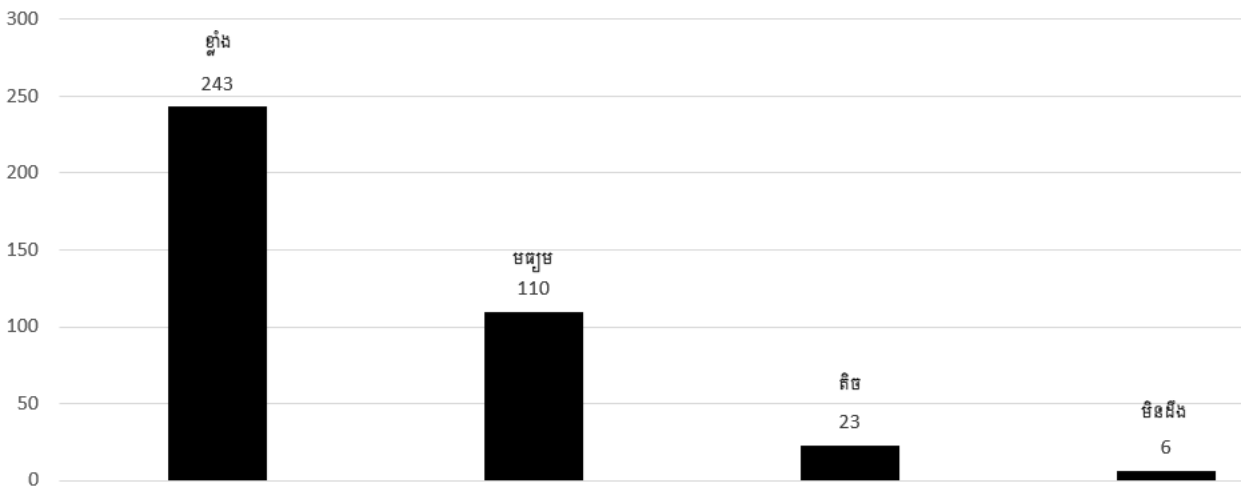

នៅពេលសួរអំពីសន្តិសុខ និងសុវត្ថិភាពរបស់ស្ត្រី និងក្មេងស្រី នៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេ នៅពេលពួកគេចេញទៅធ្វើការនៅខាងក្រៅ ឬសម្រាប់គោលបំណងផ្សេងទៀត ក្នុងចំណោមអ្នកឆ្លើយតប ៣៨២នាក់ មាន២២០នាក់ = ៥៨% ឆ្លើយតបខ្លាំង ខណៈ ១២០នាក់ = ៣១% ឆ្លើយតបមធ្យម និង ៣៩នាក់ = ១០% ឆ្លើយតបតិច។

ព្រឹត្តិការណ៍កម្ពុជាទូទាំងប្រទេសបានប្រកាស «អរគុណសន្តិភាព» ដែលសំដៅទៅលើប្រទេសមិនមានសង្គ្រាមទេ ប៉ុន្តែស្ត្រីងាយរងនូវអំពើហិង្សាពីមនុស្សដែលពួកគេស្គាល់ ហើយក៏ធ្លាប់ជួបអំពើហិង្សា ដែលប្រព្រឹត្តដោយជនមិនស្គាល់ផងដែរ។ ស្ត្រីរាយការណ៍ថាមានការភ័យខ្លាចជាងបុរស ហើយត្រូវបានជាប់សម្ពាធសង្គមតាំងពីតូចមិនឱ្យចេញក្រៅតែម្នាក់ឯងតាមទីសាធារណៈ ជាពិសេសពេលយប់ ដោយថាមិនមានសុវត្ថិភាពសម្រាប់នាង។ ការភ័យខ្លាចរបស់ស្ត្រីចំពោះអំពើហិង្សាដាក់កម្រិត រារាំងមិនអោយ ចូលរួមក្នុងសង្គម បានពេញលេញ ដោយកំណត់ការប្រើប្រាស់ទីសាធារណៈសម្រាប់ពួកគេដើរហើរ។ អំពើលើស្ត្រីនៅទីសាធារណៈ ជាពិសេសប៉ះពាល់ដល់ស្ត្រីងាយរងគ្រោះ។ តួនាទីរបស់ស្ត្រី និងភាពខុសគ្នារវាងស្ត្រីតាមពូជសាសន៍ ជាតិសាសន៍ អាយុ ទំនោរផ្លូវភេទ ពិការភាព ស្ថានភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ ភាពជាឪពុកម្តាយ និងស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គម មានឥទ្ធិពលផ្ទាល់ទៅលើរបៀបដែលស្ត្រីជួបប្រទះ ប្រចាំថ្ងៃ។

៣.៦ លទ្ធផលលើបញ្ហាគ្រឿងញៀន

បញ្ហាគ្រឿងញៀន

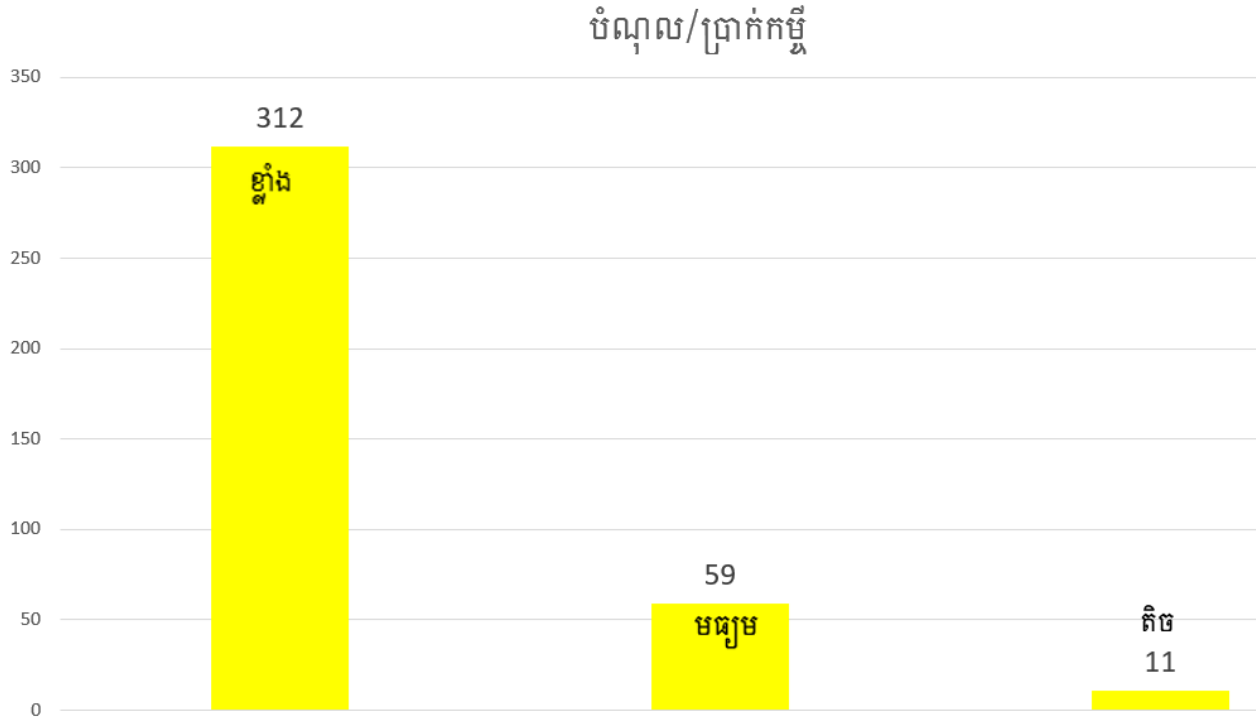

ក្នុងចំណោមអ្នកឆ្លើយសំណួរចំនួន ៣៨២នាក់ទាក់ទងនឹងបញ្ហាគ្រឿងញៀន អ្នកឆ្លើយសំណួរ ២៤៣នាក់ = ៦៤% ឆ្លើយតបនឹងការព្រួយបារម្ភខ្លាំង។ ហើយមាន ១១០នាក់ = ២៩% ឆ្លើយតបមានការព្រួយបារម្ភម្រិតមធ្យមលើគ្រឿងញៀន ខណៈដែលពួកគេបានសង្កេតឃើញពីអ្វីដែលបានកើតឡើងពីសហគមន៍របស់ពួកគេ មានការកើនឡើងដោយមនុស្សវ័យកណ្តាលបានប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន និងបង្កើនអំពើហិង្សានៅក្នុងសហគមន៍។

បញ្ហាគ្រឿងញៀនមានភាពស្មុគស្មាញ ចំនួនគ្រឿងញៀនដែលរឹបអូសបានកើនឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំ ការនាំចូលគ្រឿងញៀនបន្តកើនឡើង។ ការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននៅតែបន្តរីករាលដាលនៅក្នុងសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងតំបន់ជនបទចំនួនអ្នកប្រើប្រាស់ដែលមិនស្វែងរកការព្យាបាលនៅតែជាបញ្ហានៅក្នុងតំបន់ជាច្រើន និងជាភ្នាក់ងារសម្រាប់គ្រួសារ និងសហគមន៍។ ប្រជាជនក្នុងតំបន់កាន់តែច្រើនឡើងៗ កំពុងសម្តែងការព្រួយបារម្ភអំពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេ។

ឧក្រិដ្ឋកម្មផលិត ចរាចរ ជួញដូរ និងប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ក្នុងតំបន់ និងក្រៅតំបន់ក៏មានការកើនឡើងគួរឲ្យព្រួយបារម្ភផងដែរ។ សហគមន៍បានឆ្លើយតប ដោយបានរកឃើញកន្លែងផលិតគ្រឿងញៀនទ្រង់ទ្រាយធំជាងពេលមុនៗ។ មេតំហ្វេតាមីន ហៅម៉ាទឹកកក ជាគ្រឿងញៀនដែលរឹបអូសបានច្រើនជាងគេ នាពេលនេះ សហគមន៍បានឆ្លើយតបថា ខ្លាចថាថ្នាំញៀនដែលរឹបអូសខ្លាំងជាងពេលមុន ដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់អ្នកប្រើប្រាស់ ជាពិសេសយុវជន និងវ័យកណ្តាលដែលរកប្រាក់ផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារបានបាត់បង់អនាគតរបស់ពួកគេ។

៣.៧ លទ្ធផលលើបំណុល ឬប្រាក់កម្ចី

ពេលលើកអំពីបំណុល ឬប្រាក់កម្ចីនៅក្នុងសហគមន៍ ក្នុងចំណោមអ្នកឆ្លើយសំណួរចំនួនសរុប ៣៨២នាក់ មាន៣១២ នាក់ = ៨២% បានឆ្លើយតបថា ពួកគេប្រឈមមុខនឹងបំណុល ឬប្រាក់កម្ចីក្នុងកម្រិតខ្លាំង ខណៈដែលអ្នកឆ្លើយ ៥៩នាក់ = ១៥% ឆ្លើយតបមានកម្រិតមធ្យម។ កម្រិតនៃបំណុលបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ជាពិសេសបន្ទាប់ពី ជំងឺកូវីដ១៩ ដែលនាំឱ្យមានការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សមួយចំនួន រួមទាំងការលក់ដីធ្លីដោយបង្ខំ ពលកម្ម កុមារ ការធ្វើចំណាកស្រុកដែលជំរុញដោយបំណុល និងពលកម្មជាប់កិច្ចសន្យា។

កម្ពុជាជាប្រទេសដែលមានបំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុខ្ពស់ជាងគេក្នុងពិភពលោក ដោយមានអ្នកខ្ចីនៅទូទាំងប្រទេសបាន ធ្លាក់ខ្លួនជាជនរងគ្រោះដោយសារការខ្ចីបុលគេ។ អ្នកស្រាវជ្រាវ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលបានចងក្រងជាឯកសារ ករណីដែលអ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីដាក់សម្ពាធអ្នកខ្ចីឱ្យលក់ដីរបស់ពួកគេ ឬទទួលយកប្រាក់កម្ចីដែលមានការប្រាក់ខ្ពស់ពីអ្នក ខ្ចី។ ប្រជាជនកម្ពុជាដែលជំពាក់បំណុលគេជាច្រើនបានចាកចេញពីផ្ទះរបស់ពួកគេទៅធ្វើការនៅទីក្រុង ឬប្រទេសផ្សេងៗ ខណៈដែលក្មេងៗឈប់រៀន ហើយគ្រួសារបានកាត់បន្ថយអាហារដើម្បីស្នាក់នៅ។ ករណីការធ្វើអត្តឃាត ឬ សម្រាប់ទាំងគ្រួសារក៏មានការកើនឡើងគួរអោយកត់សម្គាល់ដោយសារបំណុល ស្ថានភាពនៃការធ្វើអត្តឃាតនេះមិន មានការធ្វើការស្រាវជ្រាវជាក់លាក់ទេពីរដ្ឋាភិបាល ឬស្ថាប័នស្រាវជ្រាវផ្លូវការ ភាគច្រើនចេញពីបណ្តាញសារព័ត៌មាន ពលរដ្ឋ ដែលបានផ្សាយពីការធ្វើអត្តឃាតទាំងនោះ។

៤- ករណីយេនឌ័រ សន្តិភាព និងសន្តិសុខ

រឿងរ៉ាវរបស់ស្ត្រី សន្តិភាព និងសន្តិសុខ (WPS) ត្រូវបានប្រមូលពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម(fb) កិច្ចសម្ភាសន៍របស់សហគមន៍ និងបុគ្គលិកពាក់ព័ន្ធប្រមូលរឿងរ៉ាវពីបណ្តាញគម្រោងគោលដៅ កជទ៖ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសម្រាប់សន្តិភាព/ សារព័ត៌មានសន្តិភាពការកសាងសន្តិភាពសហគមន៍ សកម្មភាពស្ត្រីនិយម ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងអក្ខរកម្ម គណនេយ្យភាពសង្គម យុវជន ស្ត្រី និងក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច។

៤.១ ករណីអំពើហិង្សាយេនឌ័រពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម

ក) -សម្លាប់គិលានុបដ្ឋាយិកានៅមណ្ឌលគិរី

យោងតាមព័ត៌មានរបស់ TSK Hot News ហើយនិង Amazing Albert new កាលពីថ្ងៃទី១២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២៤ បុរសម្នាក់ឈ្មោះ សុខា នុត ដែលបានរៀបការមានកូនប្រពន្ធរួចហើយ ប៉ុន្តែក្រោយមកបានលង់ស្នេហ៍នឹងស្ត្រីមេម៉ាយ (ជាគិលានុបដ្ឋាយិកា នៅមណ្ឌលសុខភាព) មានកូនស្រីអាយុ៦ឆ្នាំ ប៉ុន្តែគិលានុបដ្ឋាយិកាបដិសេធការស្រឡាញ់របស់គាត់ព្រោះដឹងថាគាត់មានប្រពន្ធកូនរួចហើយ។ ការបដិសេធនេះធ្វើឱ្យបុរសរូបនោះខឹង ក៏បាញ់នាងនៅ កន្លែងធ្វើការ (មណ្ឌលសុខភាពអណ្តូងក្រឡឹង) រហូតដល់ស្លាប់ ហើយគ្រាប់កាំភ្លើងឆ្លុះទៅប៉ះលើកូនស្រីឱ្យរងរបួសធ្ងន់ផងដែរ។

លោក សុខា នុត ជាប្អូនប្រុសរបស់លោក សុខា ថុត ដែលជាអ្នកសម្របសម្រួលផ្នែកគណនេយ្យភាពសហគមន៍ (CAF) របស់ កជទ នៅភូមិអណ្តូងក្រឡឹង ឃុំសែនមនោរម្យ ស្រុកអូររាំង ខេត្តមណ្ឌលគិរី។ ពេលសួរនាំហេតុអ្វីដលើថ្នាក់សម្លាប់គ្នា គាត់ចោទស្ត្រីនោះថាមានប្រុសច្រើន។ បើទោះស្ត្រីមានប្រុសច្រើនក៏មិនមានសិទ្ធិសម្លាប់គេដែរ។ ការយល់ដឹងផ្នែកយេនឌ័រនៅត្រូវបានមើលឃើញថាត្រូវតែធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលនិងផ្សព្វផ្សាយអោយបានខ្លាំងខ្លាចមទៀត។

ខ) - ប្រពន្ធត្រូវបានសម្លាប់ដោយឥទ្ធិពលគ្រឿញ្ជាន៖

យោងទៅតាមព័ត៌មាន KPS Breaking News ចេញផ្សាយនៅថ្ងៃទី០៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ក្នុង ក្រុងដូនកែវ ខេត្តតាកែវ។ បុរសជាប្តីឈ្មោះ គន់ វ៉ាន់ វ៉ាន់ អាយុ៣១ឆ្នាំ បានយកខ្នើយខ្ទប់មុខប្រពន្ធ ហើយកាច់បំបាក់ករហូតដល់ស្លាប់ ដោយសារ បុរសរូបនេះ សង្ស័យប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀន រហូត ហ៊ានសម្លាប់ប្រពន្ធ។ ហើយគាត់បានរត់គេចខ្លួន ចេញពីក្រុង ប៉ូលីសបាននឹងកំពុងស៊ើបអង្កេតដើម្បី ចាប់ខ្លួនគាត់។

KPS BreakingNews 1m · 🌐

បុរសម្នាក់បានយកខ្នើយខ្ទប់មុខប្រពន្ធនិងកាច់បំបាក់ក បណ្តាលឲ្យស្លាប់ភ្លាមៗនៅនិងកន្លែងកើតហេតុ។

ហេតុការនេះបានកើតឡើងនៅថ្ងៃសៅរ៍ទី០៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ចន្លោះម៉ោង១០ដល់ ម៉ោង១៦ និង០០ នាទី មានករណីយោធាមួយ កើតឡើងត្រង់ ចំណុចបន្ទប់ក្នុងផ្ទះជនរងគ្រោះ ដែលស្ថិតនៅក្នុងភូមិ ស្វាយប្រស្សី សង្កាត់ចារាយណ៍ ក្រុងដូនកែវ ខេត្តតាកែវ។

ហេតុការណ៍នេះបង្កឡើងដោយជនសង្ស័យ១នាក់ ឈ្មោះ ខុន វ៉ាន់ វ៉ាន់ អាយុ៣១ឆ្នាំ(ត្រូវជាប្តី ជនរងគ្រោះ)បានធ្វើសកម្មភាពដោយយកខ្នើយសង្កត់ ទៅលើមុខជនរងគ្រោះនិងកាច់បំបាក់កបណ្តាលអោយ ស្លាប់នៅនិងកន្លែង។

ជនរងគ្រោះឈ្មោះ ខែម ម៉ាត ភេទស្រី អាយុ ៣២ឆ្នាំ បច្ចុប្បន្នរស់នៅទីកន្លែងកើតហេតុខាងលើ។ យោងតាមព័ត៌មានបឋមពីសមត្ថកិច្ចបានឲ្យដឹងថា មូលហេតុដោយជនសង្ស័យជាមនុស្សច្រើនថ្នាំ និង មានទំនាស់ជាមួយប្រពន្ធជាញ្ជីយៗ។ក្រោយ ធ្វើសកម្មភាពចូលជនសង្ស័យបានគេចខ្លួនបាត់។

ហើយបច្ចុប្បន្នសមត្ថកិច្ចកំពុងធ្វើការស្រាវជ្រាវដើម្បី ចាប់ខ្លួនជនសង្ស័យយកមកផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ ។

ដោយចិត្ត

ជនរងគ្រោះរូបនេះមូលហេតុដោយយកខ្នើយសង្កត់ ទៅលើមុខជនរងគ្រោះនិងកាច់បំបាក់កបណ្តាលអោយ ស្លាប់នៅនិងកន្លែង។

ជនរងគ្រោះឈ្មោះ ខែម ម៉ាត ភេទស្រី អាយុ ៣២ឆ្នាំ បច្ចុប្បន្នរស់នៅទីកន្លែងកើតហេតុខាងលើ។ យោងតាមព័ត៌មានបឋមពីសមត្ថកិច្ចបានឲ្យដឹងថា មូលហេតុដោយជនសង្ស័យជាមនុស្សច្រើនថ្នាំ និង មានទំនាស់ជាមួយប្រពន្ធជាញ្ជីយៗ។ក្រោយ ធ្វើសកម្មភាពចូលជនសង្ស័យបានគេចខ្លួនបាត់។

ហើយបច្ចុប្បន្នសមត្ថកិច្ចកំពុងធ្វើការស្រាវជ្រាវដើម្បី ចាប់ខ្លួនជនសង្ស័យយកមកផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ ។

ដោយចិត្ត

Post News · Follow
9 hours ago · 🌐

ប្រពន្ធប្រពន្ធកាប់ទាំងប្រពន្ធដេញកាប់ទាំងភ្លើង

កាលពីថ្ងៃទី៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤ នៅទីក្រុង ភ្នំពេញ បុរសជាប្តីប្រមឹកបានព្យាយាមសម្លាប់ ប្រពន្ធពេលកំពុងរកស៊ី ដោយសារតែប្រថុណ្ណ ហើយពេលភ្ញៀវជួយអន្តរាគមន៍គាត់បាន ព្យាយាមកាប់ មនុស្សជុំវិញដែលព្យាយាម យាត់គាត់។

គ) - ករណីរំលោភ៖

កាលពីថ្ងៃទី០២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ស្ត្រីរងគ្រោះបានប្តឹងទៅមន្ត្រីមានងារជាទាហាន (បម្រើការនៅក្រសួងមហាផ្ទៃ) ដែលគំរាមនាងដោយកំភ្លើង និងរំលោភនៅខណ្ឌប្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ។

ឃ) - និទណ្ឌភាព៖

សកម្មជនការពារកុមារ អំពៅនារឱវជនអយុត្តិធម៌រំលោភកុមារអាយុ ១១ឆ្នាំ ដោយគ្មានចំណាត់ការណាមួយពីរបាំង កាតព្វកិច្ចលើយោធា។ ដោយពាក្យប្រមាថដល់ជនរងគ្រោះមិនអាចប្តឹងគាត់បានទេ ដោយសារគាត់មានខ្នងបង្អែករឹង មាំ គ្មាននរណាអាចចាប់ខ្លួនគាត់បាន។

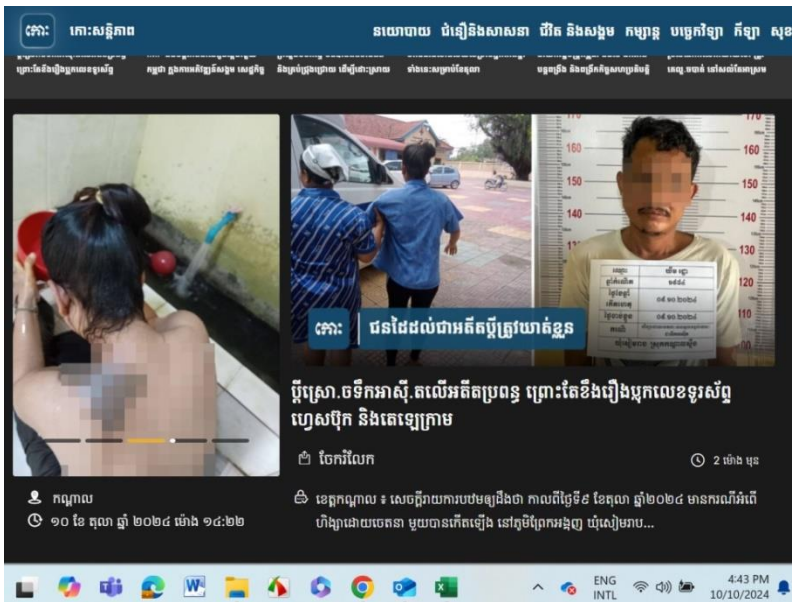
ង) - អំពើពុករលួយ៖

មន្ត្រីខេត្តកំពង់ចាម អ្នកស្រី ទ្រី ថារី ធានាគ្រប់គ្រងអ្នកដែលផ្តល់ប្រាក់ ៦០០០ ដុល្លារឲ្យគាត់សម្រាប់តំណែងក្នុង ក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋាភិបាល។

ច) - ការជះទឹកអាស៊ីត

ថ្ងៃទី១០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២៤ ខេត្តកណ្តាល ៖ ស្ត្រីត្រូវបានអតីតប្តីជះទឹកអាស៊ីត បើទោះនាងបានធ្វើការលែងលះគ្នា រួចដាច់ស្រាច់ហើយក៏ដោយ។ មូលហេតុដែលអតីតប្តីជះទឹកអាស៊ីតលើអតីតប្រពន្ធ ដោយសារតែនាងបិទការហៅ ទូរស័ព្ទ និងគ្រប់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គមមិនអនុញ្ញាតឲ្យទាក់ទងនាង។

ឆ) - សម្រាលកូននៅលើទូក

កាលពីថ្ងៃទី៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៤ នៅខេត្តកោះកុង ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះសម្រាលកូននៅលើទូក ខណៈធ្វើដំណើរតាមផ្លូវទឹកសមុទ្រធំ មកមណ្ឌលសុខភាពក្រោមភ្លៀងធ្លាក់នៅពេលយប់។

៤.២ ករណីស្តីពីការរក្សាសន្តិភាព

បុគ្គលិកម្នាក់ក្នុងចំណោមបុគ្គលិករបស់ កងទ បានចែករំលែកអំពីបងស្រីរបស់នាងដាក់ពាក្យធ្វើជាយោធាជាមួយនឹងការជ្រើសរើសមិនប្រក្រតី ដោយមានអំពើពុករលួយក្នុងការដាក់ចាត់បញ្ជូនទៅបំពេញបេសកកម្មនៅក្រៅប្រទេស ការអនុវត្តការងារមិនមានភាពយុត្តិធម៌ត្រឹមត្រូវ បញ្ហាប្រឈមនៃការក្លាយជាម្តាយដែលគិតថានឹងត្រៀមចេញដំណើរទៅបំពេញបេសកកម្មនៅក្រៅប្រទេសម្តងទៀត^៦៖

ក) ការជ្រើសរើសមិនសមរម្យ៖

ពេលបងស្រីនាងរៀនចប់វិទ្យាល័យ នាងសុខចិត្តរកការងារធ្វើដើម្បីផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារ នាងចង់ធ្វើជាទាហាន ព្រោះឪពុកនាងធ្លាប់ជាទាហាន ហើយនៅពេលនោះ ទាហានស្រីមិនសូវមានចំនួនច្រើនទេ នាងមានចិត្តចង់តស៊ូជំនះនឹងពាក្យសហគមន៍ និងសង្គម ដែលតែងតែគិតថា ស្ត្រីមិនអាចធ្វើជាទាហានបានទេ។ នៅក្នុងភូមិមួយ ប្រជាជនដែលធ្វើជាយោធាបានចែករំលែកអំពីការប្រកាសសុំចូលបម្រើទាហាន ដូច្នេះបន្ទាប់ពីបញ្ចប់វិទ្យាល័យ នាងចាប់ផ្តើមដាក់ពាក្យសុំយោធា ដោយមានវត្តមានឪពុករបស់នាងជូនដំណើរដើម្បីទៅដាក់ពាក្យ និងចូលរួមការប្រឡង។ ពេលអ្នកភូមិចែក

⁶ For ACT staff safety: This case raises with confidence

រំលែកអំពីការប្រកាសរដ្ឋាភិបាលជ្រើសរើសយោធា នាងបានចំណាយប្រាក់សម្រាប់ដំណើរការតំឯកសារដើម្បីដាក់ ពាក្យ និងយកទៅកន្លែងត្រឹមត្រូវសម្រាប់ការប្រឡង។ នៅពេលប្រឡងដើម្បីក្លាយជាយោធា បេក្ខជនជាច្រើនបាន ចំណាយប្រាក់ប្រឡងប្រហែល ១០០០ ដុល្លារ (ក្នុងឆ្នាំ ២០០៩)។ នាងបានសង្កេតឃើញថា អ្នកដែលមិនបានមក ប្រឡង ក៏បានជាប់ដោយស្វ័យប្រវត្តិ ដោយសារតែពួកគេមានខ្សែប្រឡង។ បន្ទាប់ពីធ្លាប់ធ្វើជាយោធា នាងត្រូវបានតម្រូវ ឱ្យស្នាក់នៅក្នុងជំរុំយោធាដើម្បីរៀនរយៈពេល ៦ខែ អំពីរបៀបបាញ់ និងយាយភាសាបារាំង និងបទបញ្ជាយោធា។ នាង បានសង្កេតឃើញអ្នកដែលមានខ្សែប្រឡងនៅពីក្រោយពួកគេមកហ្វឹកហាត់មិនទៀងទាត់ ឬមិនមានវិន័យក្នុងការហ្វឹក ហាត់ក្នុងជំរុំទេ។

ខ) - អំពើពុករលួយក្នុងការចាត់បញ្ជូន៖

ប្រហែលឆ្នាំ២០១៦ រដ្ឋាភិបាលមកពីនាយកដ្ឋានយោធារបស់នាងបានប្រកាសក្នុងការចាត់បញ្ជូនទាហានទៅកាន់ ប្រទេសលីបង់ ដើម្បីបោសសម្អាតមីន។ នាងបានដាក់ពាក្យធ្វើបេសកកម្មនឹងទទួលបានប្រាក់បៀវត្សពីអង្គការសហ ប្រជាជាតិ និងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នាងត្រូវបានជ្រើសរើសឱ្យចាត់បញ្ជូន រយៈពេលមួយឆ្នាំ ទើបត្រឡប់មកកម្ពុជាវិញ។ បន្ទាប់ពីត្រឡប់មកកម្ពុជាវិញ នាងបានផ្លាស់ប្តូរជំរុំយោធា ហើយបានហ្វឹកហាត់ផ្នែកបោសសម្អាតមីន នៅក្នុងការ ប្រកាសជាលើកទី២ សម្រាប់ការចាត់បញ្ជូនទៅកាន់ប្រទេសម៉ាលី នាងត្រូវបានអោយបង់ប្រាក់ប្រហែល ២,០០០ ដុល្លារ ដល់ថ្នាក់លើ។ នៅពេលដែលនាងបានបញ្ចប់បេសកកម្មរយៈពេលមួយឆ្នាំ នាងបានស្នើសុំបន្តស្នាក់នៅបំពេញ បេសកកម្ម ដោយមានការបញ្ជូនអោយបង់ប្រាក់ប្រហែល ៤,០០០ ដុល្លារថែមទៀត។

នៅពេលដែលនាងទទួលបានប្រាក់ខែពីអង្គការសហប្រជាជាតិ ពីរទៅបីខែទើបនាងទទួលបានប្រាក់បៀវត្សចូលទៅក្នុង គណនីផ្ទាល់របស់នាង។ ចំពោះប្រាក់បៀវត្សពីគណនីរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា គឺនៅជាមួយប្អូនស្រីដែលធ្វើការនៅ កដទ មិន បានទទួលដូចការព្រមព្រៀងគ្រប់ចំនួន នាងបានសួរបងស្រីនៅម៉ាលីថា ហេតុអ្វីបានលុយតិច ពេលនោះបងស្រីរបស់ នាងដែលបម្រើការនៅម៉ាលី បានសួរទៅគណនេយ្យកររដ្ឋាភិបាលអំពីមិនមាន ប្រាក់ខែចូលក្នុងធនាគារ? ការឆ្លើយតប គឺថា រដ្ឋាភិបាលកាត់ប្រាក់បៀវត្សរបស់នាងសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ការងារបក្ស ការយោសនាបក្ស ឬព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗរបស់ រដ្ឋាភិបាល។ ប្រាក់ខែពីខាងកម្ពុជាមិនទៀងទាត់ ទាល់តែសួរនាំ ទើបដឹងថាប្រាក់ខែមិនបើកទាន់ពេល? (ប្រាក់ខែមិន បានផ្ទេរតាមគណនីធនាគារទេ)។ នៅពេលដែលប្អូនស្រីរបស់នាងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពអំពីប្រាក់បៀវត្សជាច្រើនដង ពួកគេ បានផ្ទេរតាមរយៈ wing ហើយត្រូវបានកាត់មួយចំនួន មិនបានគ្រប់តាមចំនួន។

បុគ្គលិក កដទ បាននិយាយថា នៅពេលដែលនាងបានបញ្ចប់ការសិក្សានៅវិទ្យាល័យក្នុងឆ្នាំ ២០១៧នាងចង់ចូលបម្រើ យោធាដែរ ប៉ុន្តែត្រូវបានគេប្រាប់ឱ្យបង់ប្រាក់ចំនួន ៦,០០០ ដុល្លារ។ តាមគម្រោងផែនការជ្រើសរើសយោធាបាន ប្រកាសជារៀងរាល់ឆ្នាំសម្រាប់ដំណើរការជ្រើសរើស ប៉ុន្តែដំណើរការដើម្បីមានទម្រង់ចុះឈ្មោះ និងឯកសាររដ្ឋបាលត្រូវ សួរពីអ្នកគ្រប់គ្រងដោយមានភាពលាក់លៀម ហើយប្រសិនបើយើងបង់ប្រាក់នោះនាងអាចប្រឡងជាប់ដោយ ស្វ័យប្រវត្តិ មិនចាំបាច់ធ្វើតេស្តអ្វីទេ។ មកទល់នឹងពេលនេះ ប្រសិនបើត្រូវការដាក់ពាក្យសុំចូលបម្រើយោធាយើងមិន

ដឹងថាត្រូវដាក់ពាក្យ និងទៅធ្វើតេស្តនៅឯណានោះទេ ហើយចាំបាច់ត្រូវជួបបុគ្គលតាមរយៈបុគ្គលសំខាន់ៗ ដែលទទួលបានការលើកលែងសិទ្ធិស្រីសិន ដើម្បីធ្វើការបង់ប្រាក់មួយចំនួនសម្រាប់កិច្ចប្រជុំនេះ ហើយវានឹងត្រូវការបង់ប្រហែលជា 20,000 ដុល្លារអាមេរិក បើតាមការលេចឮព័ត៌មានមិនផ្លូវការ។

គ) - អយុត្តិធម៌ពេលចុះបេសកកម្ម៖

ក្នុងបេសកកម្មនៅប្រទេសលីបង់ ឬម៉ាលី នាងបានសង្កេតឃើញថា សម្រាប់អ្នកដែលមានខ្នងឬបក្សពួក ពួកគេមិនត្រូវបានគេបញ្ជូនទៅធ្វើការងារនៅឯវាលដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ ឬទៅវាលញឹកញាប់ទេ។ នៅពេលដែលមានទីភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិមកធ្វើទស្សនកិច្ចនៅបន្ទាយយោធា ទាហានដែលមានខ្នងឬបក្សពួក ទៅចូលរួមកម្មវិធីនោះដោយគ្មានជំនាញសមរម្យដើម្បីធ្វើ ហើយអ្នកដែលត្រូវបានបញ្ជូនទៅកាន់ទីវាលដែលមានស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបង្ហាញខ្លួននោះទេ (យកមុខមាត់)។ នៅជំរុំយោធា ឬបេសកកម្ម នៅពេលដែលពួកគេចែករំលែកសាច់ប្រាក់ ឬផ្លែឈើ ឬទាក់ទងនឹងការដឹកជញ្ជូន អ្នកដែលមិនមានខ្នងឬបក្សពួក ពួកគេមិនបើកស្បៀងទៀងទាត់ ឬទទួលដូចដែលពួកគេគួរទទួលបាននោះទេ។ នាងក៏បានចែករំលែកផងដែរពីការសង្កេតរបស់នាងថា អ្នកដែលមានខ្នងឬបក្សពួក ហើយបានទៅធ្វើជាយោធាបំរើការនៅក្រៅប្រទេ គេចាត់បញ្ជូនទៅដើម្បីជាការកម្សាន្ត ឬទៅលេងប្រទេសដទៃ ឬខ្លះប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ឪពុកម្តាយ ផ្តាច់ការញៀនផ្ទាំរបស់ពួកគេ។

** ប្រភពរូបភាពពីបណ្តាញសង្គម

៤.៣ ករណីពីសហគមន៍ (សេដ្ឋកិច្ច បំណុល ដីធ្លី ព្រៃឈើ អំពើហិង្សាយេនឌ័រ...)

ក)- ក្នុងនាមប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅក្នុងភូមិ ជើងពាត ឃុំកោះខ្មែរ ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ បានសង្កេតឃើញថាសហគមន៍របស់ខ្ញុំ រួមទាំងខ្ញុំកំពុងប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច ធ្លាក់ក្នុងការជំពាក់បំណុលគេ

កម្ចីកើនឡើងពីមួយពេលទៅមួយពេល។ គ្រួសារខ្ញុំប្រឈមនឹងបំណុលដោយសារការទិញវត្ថុធាតុដើមកម្ចីសិកម្ម មាន តម្លៃថ្លៃ កម្លាំងពលកម្មកសិកម្មឡើងថ្លៃ ពេលខ្លះមូលនិធិ យើងខ្ចីធនាគារដោយសង្ឃឹមថា ពេលប្រមូលផលយើងអាច សងវិញ ប៉ុន្តែពេលប្រមូលផល (ដំឡូងមី ស្វាយចន្ទី ...) វាបានតម្លៃទាបដែលធ្វើឱ្យយើងកាន់តែពិបាកក្នុងការមិនអាច សងទៅធនាគារវិញ ហើយវាបង្កើនការប្រាក់បន្ថែមទៀត នាំអោយមានការប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាទាំងនេះ ក៏បង្ខំចិត្តធ្វើការ ចំណាកស្រុកទៅខេត្ត និងប្រទេសផ្សេងៗ ដើម្បីរកប្រាក់ចំណូលបន្ថែម ដើម្បីអាចសងធនាគារវិញ។ ក្នុងនាមជាប្រជា ពលរដ្ឋម្នាក់ ស្នើសុំការគាំទ្រពីរដ្ឋាភិបាលរបស់យើងជួយដល់ប្រជាពលរដ្ឋសហគមន៍ដែលប្រឈមនឹងបញ្ហាកសិកម្ម។

ខ)-លោកស្រី មូច ពើញ មកពីភូមិឧបសម្ព័ន្ធ ត្រាំងគិត ឃុំមេម៉ង់ ស្រុកកែវសីមា ខេត្តមណ្ឌលគិរី ជាស្ត្រីមេម៉ាយ មានកូន

៦នាក់។ សហគមន៍របស់ខ្ញុំប្រឈមនឹងការលិចផ្លូវជារៀងរាល់រដូវភ្លៀង ហើយផ្លូវមានភក់ ដែលពិបាកសម្រាប់គ្រូបង្រៀន និងសិស្សទៅសាលារៀន សាលារៀនបិទជាញឹកញាប់នៅ ពេលដែលទឹកជំនន់ កុមារមិនអាចទទួលបានការអប់រំត្រឹមត្រូវ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះប្រឈមនឹង ការលំបាកក្នុងការធ្វើដំណើរទៅមន្ទីរពេទ្យ ខណៈគ្មានមណ្ឌលសុខភាពក្នុងភូមិ។ ប្រជាជន ក្នុងភូមិពិបាកយកផលពីចម្ការរបស់ខ្លួនទៅលក់។ នៅក្នុងភូមិខ្លះការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងអនាម័យ សាលារៀនក៏ចាស់ទ្រុឌទ្រោមណាស់ដែរ។ លើកមុនអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានបានសុំឱ្យខ្ញុំប្រមូលលុយពីប្រជាពលរដ្ឋ ១០០០ ទៅ ៥០០០រៀល សម្រាប់សាងសង់ផ្លូវ ប៉ុន្តែចាប់តាំងពីប្រមូលលុយមក រហូតមកដល់ពេលនេះ យើងនៅមិនទាន់ ឃើញមានការផ្លាស់ប្តូរ ឬផ្លូវត្រូវសាងសង់ជូនយើងនៅឡើយទេ។

ឃ)-លោក ចន ថា អនុប្រធានភូមិអណ្តូងក្រឡឹង ឃុំសែនមនោរម្យ ស្រុកអូររាំង ខេត្តមណ្ឌលគិរី បានលើកឡើងពីកង្វល់

ភូមិរបស់គាត់ក្នុងការកើនបំណុលដែលសហគមន៍ មិនមានលទ្ធភាពសងវិញ ទើបពួកគាត់លក់/ ដោះដូរដីដែលពួកគេមិនមានសិទ្ធិលក់ ឬផ្លាស់ប្តូរដីសហគមន៍ទៅឱ្យអ្នកណាម្នាក់ ទង្វើនេះមាន ការត្អូញត្អែរជាច្រើននៅក្នុងសហគមន៍របស់យើង។ ជាមួយនឹងការកើនឡើងនៃបំណុល ការធ្វើ ចំណាកស្រុកទៅធ្វើការនៅខេត្តផ្សេងទៀត ឬនៅក្រៅប្រទេសមានការកើនឡើង។ អសន្តិសុខ កើនឡើង ចោរឃាតបានកើតឡើងនៅក្នុងភូមិ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារក៏កើនឡើងដែរ។ ដូច្នេះ ភាគច្រើននៃពួកគេបានខ្ចីប្រាក់ប្រចាំថ្ងៃពីអ្នកផ្តល់កម្ចី ជាលក្ខណៈបុគ្គល។ ក្នុងនាមខ្ញុំជាអាជ្ញាធរ មូលដ្ឋាន ខ្ញុំគិតថាដើម្បីជួយសហគមន៍កាត់បន្ថយកម្ចី ឬផ្តល់ប្រាក់កម្ចី ខ្ញុំស្នើទៅរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីគាំ ទ្រ និងកសាងសមត្ថភាពដល់សហគមន៍លើវិស័យកសិកម្មរបស់ពួកគេ ឱ្យមានប្រាក់ចំណូលបន្ថែម ដើម្បីកាត់បន្ថយកម្ចី និងបញ្ហាផ្សេងៗទៀត។

គ)-លោកស្រី ភានី ប្រធានសហគមន៍ស្រែល្វី នៅមណ្ឌលគិរី សហគមន៍របស់ខ្ញុំប្រឈមនឹងបញ្ហា នៅពេលដែលយើងទៅល្បាតព្រៃមិនដែលចាប់ជនល្មើសទាំងនោះបានទេ សហគមន៍មានបាត់បង់ ការរួមពេលមានការប្រជុំ គណៈកម្មាធិការ ដោយសារករណីជាច្រើនមិនត្រូវបានលើកទឹក ចិត្តសម្រាប់សហគមន៍ក្នុង ការពារពិរដ្ឋាភិបាល ដោយសារប្រឈមនឹងការគំរាមកំហែងជាច្រើន។ ខ្ញុំចង់ឱ្យសហគមន៍របស់ខ្ញុំចូលរួមក្នុងការងារស្ម័គ្រចិត្ត ដើម្បីអភិវឌ្ឍសហគមន៍របស់យើង មាន បញ្ហាប្រឈមមុខជាច្រើន។ ខ្ញុំស្ម័គ្រចិត្តច្រើនជាមួយកម្មវិធីថែទាំសុខភាព ចូលរួមគណៈកម្មាធិការដោះស្រាយវិវាទក្នុង ឃុំ និងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារដែលមិនគោរព និងផ្តល់តម្លៃដល់ស្ត្រី ឬប្រពន្ធ។ អំពីការដាំដំណាំ សហគមន៍ខ្ញុំភាគច្រើន ពឹងលើស្រូវធ្វើស្រែ បុរសមិនចង់ធ្វើ ហើយភាគច្រើនផឹកច្រើន នៅក្នុងគ្រួសារដែលប្តីពិការ គាត់បានប្រើអំពើធ្ងន់ធ្ងរលើ ប្រពន្ធ។ ឥឡូវនេះគ្មានដីចំការវិលជុំសម្រាប់ជនជាតិដើមភាគតិចធ្វើចម្ការដូចពីមុនទេ គឺមានតែដីសហគមន៍ប៉ុណ្ណោះ ដែលមិនមែនជាដីកម្មសិទ្ធិបុគ្គល អាចលក់បានទេ។

ឃ)-លោកស្រី ម៉ែន ស្រីនា ប្រធាន សហគមន៍ព្រៃឈើ នៅប្រាសាទទឹកខ្មៅ ភូមិទន្សោងធ្លាក់ ឃុំ កំពង់ចាម ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ។ ក្នុងនាមជាគណៈកម្មាធិការសហគមន៍ លោកស្រីត្រូវបាន អញ្ជើញឱ្យចូលរួមសិក្ខាសាលានៅរាជធានីភ្នំពេញរយៈពេលបីថ្ងៃជាមួយនឹងការធ្វើដំណើររយៈ ពេលពីរថ្ងៃផ្សេងទៀត ដែលនាងនៅឆ្ងាយពីផ្ទះ និងសហគមន៍។ អំឡុងពេលដែលនាងអវត្តមានពី សហគមន៍ នាងត្រូវបានសហគមន៍របស់នាង ភាគច្រើនជាបុរសធ្វើបាប ដោយធ្វើការរាយការណ៍មិនពិតទៅប្តីរបស់នាង ថា "អ្នកឱ្យប្រពន្ធរបស់អ្នកទៅសិក្ខាសាលានៅសណ្ឋាគារនាងអាចមានបុរសផ្សេងទៀតដេកជាមួយ" បន្ទាប់ពីលឺដូច នោះប្តីរបស់នាងយំ ក៏ទូរស័ព្ទទៅសួរថា មានប្រុសផ្សេងដេកជាមួយទេ? ប៉ុន្តែស្វាមីរបស់នាងហាក់មិនខឹងនឹងនាងឡើយ បន្ទាប់ពីនាងបានពន្យល់។ ករណីនេះបង្ហាញថា ស្ត្រី និងកុមារភាគច្រើនដែលនៅឆ្ងាយពីផ្ទះ ឬសហគមន៍របស់ពួកគេ តែងតែមានពាក្យសំដីជាច្រើនពីសហគមន៍ដែលនិយាយមិនពិតអំពីនាង ដែលធ្វើឱ្យស្ត្រីមានអារម្មណ៍ថាមិនមានសុវត្ថិ ភាព និងគ្មានសេរីភាពក្នុងការធ្វើដំណើរឆ្ងាយពីផ្ទះអស់រយៈពេលជាច្រើនថ្ងៃ។

ង)- ខ្ញុំឈ្មោះ ម៉ែន ខេមរា (ប្រុស តែមានចរិតស្រី) ខ្ញុំគឺជាបុរស ប៉ុន្តែខ្ញុំស្រលាញ់បុរស។ ខ្ញុំរស់នៅ ជាមួយម៉ាក់នៅខេត្តមណ្ឌលគិរី ពេលគាត់លែងលះពីឪពុករបស់ខ្ញុំ។ តាំងពីក្មេងមក ខ្ញុំនៅជាមួយ ម្តាយបង្កើតរបស់ខ្ញុំ ដែលតែងតែមើលថែ និងស្រលាញ់ខ្ញុំ ជាពិសេសមើលថែខ្ញុំពេលខ្ញុំឈឺ។ ប៉ុន្តែ ឆ្នាំក្រោយ ខ្ញុំនឹងរៀនថ្នាក់ទី១២ ដើម្បីរៀននៅភ្នំពេញត្រៀមប្រឈមមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ ខ្ញុំបាន ផ្លាស់ពីការរស់នៅជាមួយម៉ាក់បង្កើត មករស់នៅភ្នំពេញជាមួយឪពុករបស់ខ្ញុំ ដែលមានប្រពន្ធកូន ថ្មី គ្រួសារថ្មីរបស់ឪពុករបស់ខ្ញុំតែងតែសុំខ្ញុំធ្វើការក្រោមសម្ពាធដោយស្តីបន្ទោសគ្រប់ពេល ហើយដាក់ការងារផ្ទះឱ្យខ្ញុំធ្វើ ច្រើន។ ពួកគេរើសអើង និងស្អប់ខ្ពើមខ្ញុំថា មិនមែនជាភេទត្រឹមត្រូវ ឪពុករបស់ខ្ញុំក៏មិនចូលចិត្តភេទរបស់ខ្ញុំដែរ។ ខ្ញុំមាន អារម្មណ៍ឯកោណាស់ ហើយមិនបានទទួលភាពកក់ក្តៅពីគ្រួសារឪពុកខ្ញុំទេ។

៥- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ជាទូទៅ ការសិក្សាបង្ហាញថា មូលហេតុឫសគល់នៃអំពើហិង្សាផ្អែកលើយេនឌ័រ រួមទាំងអំពើផ្លូវភេទ គឺជាទំនាក់ទំនង អំណាចមិនស្មើគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រីនៅតាមទីសាធារណៈ និងក្នុងគ្រួសារ ដែលត្រូវបានបន្តដោយបទដ្ឋានសង្គមដែល រើសអើង ភាពក្រីក្រ និងការអនុវត្តច្បាប់មិនត្រឹមត្រូវ និងការគោរពច្បាប់។ ភាពក្រីក្រក៏ជាមូលហេតុឫសគល់នៅក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា និងរួមចំណែកដល់ការបន្តកើតមានអំពើលើយេនឌ័រ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការយល់ដឹងអំពីមូល ហេតុ និងវិធានការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាបែបនេះ ហាក់នៅមានកម្រិតទាប រួមទាំងអាជ្ញាធរថ្នាក់ជាតិ ខេត្ត និងថ្នាក់មូល ដ្ឋានផងដែរ។ ដូចនេះ ការរើសអើងយេនឌ័រ និងការរើសអើងពូជសាសន៍ ជាប់ក្នុងផ្នត់គំនិត ក្នុងចំណោមអ្នកពាក់ព័ន្ធ នានា ហាក់ដូចជារារាំងការឆ្លើយតប និងវិធានការបង្ការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះអំពើហិង្សាលើស្ត្រីជនជាតិដើមភាគតិចនៅកម្ពុជា វាមានសា រៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការអភិវឌ្ឍការយល់ដឹងប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និងច្បាស់លាស់អំពីមូលហេតុឫសគល់ក្នុងចំណោម ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ និងដើម្បីដោះស្រាយការរើសអើងលើស្ត្រីជនជាតិដើមភាគតិច។ អ្នករស់រានមានជីវិតពីអំពើ ហិង្សាលើយេនឌ័រ បានរាយការណ៍ថា ពួកគេត្រូវបានមាក់ងាយ និងត្រូវបានទុកចោល។ ខណៈពេលដែលវិធានការ បង្ការត្រូវបានដាក់ចេញដោយអាជ្ញាធរ អ្នករស់រានមានជីវិតក៏ហាក់ដូចជាស្តីបន្ទោសខ្លួនឯងផងដែរ ដោយស្មើឱ្យមានការ កែប្រែអាកប្បកិរិយារបស់ស្ត្រី ជាជាងឱ្យជនល្មើសទទួលខុសត្រូវចំពោះសកម្មភាពរបស់ពួកគេ។ តាមការកត់សម្គាល់ ដោយគណៈកម្មាធិការលុបបំបាត់ការរើសអើងគ្រប់ទម្រង់ប្រឆាំងនឹងស្ត្រី ឆ្នាំ២០១៩ សេចក្តីសន្និដ្ឋានការសង្កេតជារួម ឃើញថាគំនាបសង្គម និងវប្បធម៌គឺជាឧបសគ្គក្នុងការទទួលបានយុត្តិធម៌។ ការសម្ភាសន៍ជាមួយជនរងគ្រោះបង្ហាញផង ដែរថាការមាក់ងាយមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អ្នករស់រានមានជីវិតនិងរារាំងការអប់រំ និងជីវិត សង្គមរបស់ពួកគេ។

ក្របខណ្ឌច្បាប់ និងគោលនយោបាយនៅកម្ពុជានៅមានគម្លាត ហើយគួរតែត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្ម ដើម្បីធានាបាននូវ ការអនុលោមតាមកាតព្វកិច្ចសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ ជាមួយនឹងការតាមដានការអនុវត្តច្បាប់ ដើម្បីធានាថាវាត្រូវបានអនុវត្ត ន័យ៉ាងល្អដោយអ្នកផ្តល់សេវាទាំងអស់ចំពោះជនរងគ្រោះ។ ច្បាប់ដែលមានស្រាប់ក៏មិនតែងតែអនុវត្តបានត្រឹមត្រូវ និង ជាប់លាប់ដែរ។ ការសិក្សានេះបានរកឃើញថា មានការខ្វះខាតការណែនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពពីអាជ្ញាធរថ្នាក់លើ ដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន នៅពេលស្វែងរកដំណោះស្រាយ វាគួរឱ្យបារម្ភដែលករណីខ្លះត្រូវបានដោះស្រាយនៅប៉ុស្តិ៍ នគរបាលយុត្តិធម៌ឃុំ-សង្កាត់ ដោយមិនបញ្ជូនទៅតុលាការ។ វាក៏មានការខ្វះខាតជំនួយសម្រាប់ជនរងគ្រោះ និងក្រុម គ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលមិនមានលទ្ធភាពបន្តសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ទៅតុលាការដោយគ្មានជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្លូវ ច្បាប់ ការកំណត់លទ្ធភាពទទួលបានយុត្តិធម៌សម្រាប់អ្នករងគ្រោះ។ ករណីដែលបានចងក្រងជាឯកសារបង្ហាញថា វិធានការដោះស្រាយវិវាទបែបប្រពៃណីមិនប្រើវិធីសាស្ត្រ មិនបានផ្តោតលើជនរងគ្រោះទេ ហើយផ្ទុយទៅវិញផ្តោតលើអ្វី ដែលត្រូវបានគេជឿថាជាប្រយោជន៍សហគមន៍ល្អ។ នេះដោយសារតែជនល្មើសត្រូវបានស្មើឱ្យសងសំណងជាជាង ប្រឈមនឹង ផ្លូវច្បាប់ចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួន។

ការប្រកាន់ពូជសាសន៍នៅតែមាន ដែលបង្ហាញពីភាពលំអៀង និងការរើសអើងប្រឆាំងនឹងជនជាតិដើមភាគតិច ដោយផ្អែកលើការយល់ឃើញទូទៅ ដែលបង្ហាញឱ្យឃើញពីការខ្វះខាតការយល់ដឹងអំពីប្រពៃណី និងវប្បធម៌ជនជាតិដើមភាគតិច។ ការគាំទ្រដល់អ្នករស់រានមានជីវិតពីអំពើហិង្សាលើយេនឌ័រ ចាំបាច់ត្រូវពង្រឹង និងកែលម្អ ដើម្បីឱ្យពួកគេទទួលបានសេវាដ៏ទូលំទូលាយ រួមទាំងជំនួយផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ និងផ្លូវចិត្ត-សង្គម ជំនួយការចិញ្ចឹមជីវិត ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ និងជំនួយផ្នែកច្បាប់។ វាជាការលើកទឹកចិត្តដែលប៉ូលីសបានបន្ថែមប៉ុស្តិ៍ប៉ូលីសនៅតាមភូមិ ដើម្បីងាយស្រួលសម្រាប់អ្នករស់រានមានជីវិត ឬក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ក្នុងការរាយការណ៍ ករណីនៃអំពើហិង្សា លើយេនឌ័រ។ វាក៏ជាការលើកទឹកចិត្តផងដែរ ដែលប៉ូលីសបានស្នើសុំការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែមទៀតដើម្បីឱ្យពួកគេអាចយល់កាន់តែច្បាស់អំពីយេនឌ័រ និងជួយសហគមន៍បន្ថែមទៀត។

៥.២ អនុសាសន៍

- កម្មវិធីគួរកំណត់គោលដៅស្រ្តី និងបុរសនៅគ្រប់កម្រិតនៃសហគមន៍ និងសង្គម។ ការអប់រំ សុខភាព សេវាសង្គម និងបុគ្គលិកអនុវត្តច្បាប់ និងអ្នកជំនាញ និងទីភ្នាក់ងារផ្សេងទៀត រួមទាំងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ពាក់ព័ន្ធនឹងការឆ្លើយតបបង្ការ និងការពារ ប្រពៃណីនិងសាសនា; និងអ្នកប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាលើយេនឌ័រក្នុងការទប់ស្កាត់គ្រប់ទម្រង់ និងការប្រព្រឹត្តល្មើសដដែលៗ។
- ផ្តល់កម្មវិធីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីអំពើហិង្សាយេនឌ័រលើស្រ្តី ការមិនអាចទទួលយកបាន និងបង្កគ្រោះថ្នាក់នានា ផ្តល់ព័ត៌មានអំពីជំនួយផ្លូវច្បាប់ និងលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការរាយការណ៍ និងការអន្តរាគមន៍ពីជនល្មើស។ ដោះស្រាយការមាក់ងាយដែលជួបប្រទះដោយជនរងគ្រោះ និងលុបបំបាត់ជំនឿបែបបណ្តុះបង្កាបស្តីបន្ទោសជនរងគ្រោះជាទូទៅ ដែលស្រ្តីត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះសុវត្ថិភាពផ្ទាល់ខ្លួន និងចំពោះអំពើដែលពួកគេទទួលរង។
- ពង្រឹងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចទាក់ទងនឹងអំពើហិង្សាយេនឌ័រលើស្រ្តី មិនថានៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេក៏ដោយ។ វិធានការក្នុងវិស័យបង្ការ ការពារ ការចូលរួម ការដាក់ទណ្ឌកម្ម និងការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយសហគមន៍ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ដើម្បីធានាថាសុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខ អនុវត្តបានល្អសម្រាប់ស្រ្តី និងជនគ្រប់រូប។
- ធានាថាលុបបំបាត់គ្រប់ទម្រង់នៃអំពើហិង្សាលើយេនឌ័រ នៅគ្រប់វិស័យ ដែលឈានដល់ការរំលោភ ផ្លូវកាយ ផ្លូវភេទ ឬផ្លូវចិត្តរបស់ពួកគេ ហើយដាក់ទោសទណ្ឌ ដោយគ្មានការពន្យារពេល ឬពង្រឹងការដាក់ទណ្ឌកម្មផ្លូវច្បាប់ដែលសមស្របនឹងភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបទល្មើស ក៏ដូចជាដំណោះស្រាយនានា។
- ធានាថាប្រព័ន្ធច្បាប់ទាំងអស់ រួមទាំងប្រព័ន្ធ ពហុច្បាប់ អោយការពារជនរងគ្រោះ ដោយហិង្សាយេនឌ័រលើស្រ្តី និងធានាថាពួកគេមានសិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌។
- ការអនុវត្តអនុសាសន៍នេះ ផ្តល់ព័ត៌មានអំពីវឌ្ឍនភាពដែលសម្រេចបាន និងចន្លោះប្រហោងដែលមានស្រាប់ ដែលត្រូវការបំពេញ និងបន្តឆ្លើយតប ដោយស្នើរដល់រដ្ឋាភិបាលត្រូវមានឆន្ទៈក្នុងការដោះស្រាយនូវរាល់បញ្ហារបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងវិស័យកសិកម្ម ជីវភាព យុត្តិធម៌សង្គម សេរីភាព ដើម្បីកម្ពុជាឆ្ពោះទៅរកសន្តិភាពពិតជាវិជ្ជមាន។

ឯកសារយោង៖

១- តំណភ្ជាប់ និងរបាយការណ៍ពាក់ព័ន្ធ

1. <https://cipocambodia.org/2020-report-on-gender-based-violence-against-indigenous-women-in-three-provinces-of-cambodia/>
2. <https://opendevelopmentcambodia.net/topics/environment-and-natural-resources/>
3. <https://dppa.un.org/en/women-peace-and-security>
4. <https://asiapacific.unwomen.org/en/focus-areas/peace-and-security/climate-security-and-gender>
5. <https://www.unodc.org/roseap/en/cambodia/overview.html>
6. <https://www.unodc.org/roseap/en/cambodia/2022/05/campaign-gender-based-violence/story.html>
7. <https://www.licadho-cambodia.org/reports.php?perm=242>
8. <https://www.khmertimeskh.com/501487486/deciphering-debt-crisis-in-cambodias-microfinance/>

២- វីដេអូប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម

ពីផេកហ្វេសប៊ុក៖

<https://www.facebook.com/100070129511459/videos/851726759852137>

<https://www.facebook.com/100070129511459/videos/674134920828411>

ពីយូធូប

<https://www.youtube.com/watch?v=RpJBpBpNkEY&list=PLogZ6KuDRsft0po56YModYPU83hSDxIT&index=17>

<https://www.youtube.com/watch?v=xPi24FDRJLw&list=PLogZ6KuDRsft0po56YModYPU83hSDxIT&index=16>

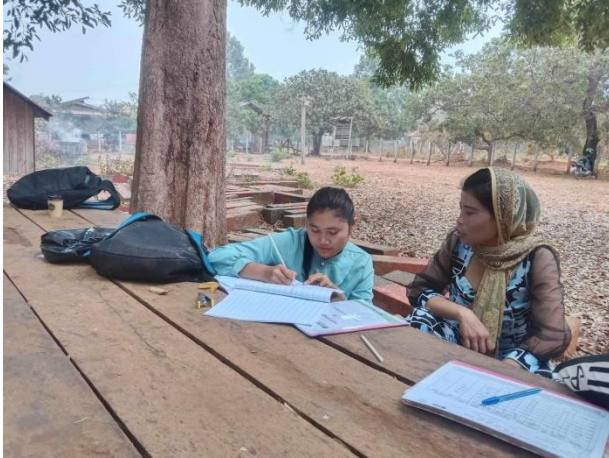
វេបសាយ

https://kohsantepheapdaily.com.kh/article/1991561.html?fbclid=IwY2xjawF0gLdleHRuA2FlbQIxMAABHRFaKacSLlZKgBrycFn4GMKFsj_jMsG0YfA17PxC6EFTekrepzBj2_F9Ag_aem_3AzfGV9EUuSgU9GFwSIVWQ

<https://www.unesco.org/en/articles/say-no-drugs-unesco-and-cambodia-jointly-leverage-power-media-social-cohesion>

<https://www.phnompenhpost.com/national/rising-drug-cases-cause-concern-official>

៣- រូបភាពពេលសម្ភាសន៍

៤- កំណត់ពិភាក្សាក្រុម

PESTEL & Polarization analysis⁸

នយោបាយ	សេដ្ឋកិច្ច	សង្គម	បច្ចេកវិទ្យា	បរិស្ថាន	ច្បាប់
-បក្សពួក -ការរើសអើងក្រុម -បញ្ចុះបញ្ចូលអោយចូលក្រុមឬបក្សខ្លួន -ទំលាក់កំហុស ឬលាប ព័ត៌ -ពុករលួយ -បំបែកបំបាក់ -ចំណាក់ស្រុក -រឹបអូសទ្រព្យសម្បត្តិ -គ្មានសុវត្ថិភាពចំពោះ ក្រុមប្រឆាំង	-ក្រីក្រ -កើនបំណុល -ទំនិញឡើងថ្លៃ ចំណាចច្រើន -គ្មានស្ថេរភាពតម្លៃកសិផល -គ្មានទីផ្សារសិកម្ម -តម្លៃទីផ្សារអសុវត្ថិភាព -ជឿឡើងថ្លៃ -សាំងឡើងថ្លៃ -សត្វល្អិតបំផ្លាញដំណាំ -ចំណាកស្រុក -ការងារ និងច្បាប់អសុវត្ថិភាព -រឹបអូសទ្រព្យសម្បត្តិ	-ការកើនឡើងក្មេងទំនើង -ការកើនឡើងចោរកម្ម -ការកើនឡើងអ្នកញៀនថ្នាំ -ការកើនឡើងលេងលៃរូង -ការកើនឡើងអំពើហិង្សា -មិនមានតម្លាភាព -ចំណេះដឹងនូវមានកម្រិត -ខ្វះសាមគ្គីភាព -កំណើនទារក -ការកើនឡើងក្មេងមិនចូលសាលា -ការកើនឡើងនូវការឈប់រៀន -ការកើនឡើងចោរលួច -ការអភិវឌ្ឍយឺតពិសេសតំបន់ ជនបទដាច់ស្រយាល -បាត់បង់ធនធានធម្មជាតិ -ទំនាស់ដីធ្លី -ការរំលោភបំពានសិទ្ធិមនុស្ស	-ការកើនឡើងចោរកម្មបច្ចេក វិទ្យា ចាញ់បោកអនឡាញ -ការរំលោភបំពានតាមបច្ចេក វិទ្យា -ការកើនឡើងនូវព័ត៌មានក្លែង ក្លាយ -ព័ត៌មានក្លែងបន្លំនាំអោយការ គិតវិភាគមិនត្រឹមត្រូវ -សេវាអ៊ិនធឺណេតមិនល្អ -តម្លៃទូរស័ព្ទនិងអ៊ីនធឺណេត ថ្លៃ ហើយអត់សុវត្ថិភាព -ការយល់ដឹងផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា នៅមានកម្រិត -ខ្វះព័ត៌មានពិត និងទាន់ សភាពការណ៍ -ខ្វះសម្ភារបច្ចេកវិទ្យា	-ខ្វះទឹកស្អាត -ខ្វះទឹកធ្វើកសិកម្មនិងចិញ្ចឹម សត្វ -បំផ្លិចបំផ្លាញព្រៃឈើ -កើនកម្ដៅនិងភាពរាំងស្ងួត -ការគ្រប់គ្រងសម្រាមមិនល្អ -ពលរដ្ឋខ្វះអនាម័យនិងការ គ្រប់គ្រងសម្រាម -បំបែបរូលអាកាសធាតុ -កសិកម្មប្រើប្រាស់ថ្នាំច្រើន -ខ្វះបង្គន់ស្អាត -ការបំពុលបរិយាកាស -ខ្វះការគោរព -ទំនាស់ដីធ្លីនិងព្រៃឈើ -គ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ	-ការអនុវត្តច្បាប់របស់មន្ត្រីមាន ភាពធូររលុង និងពុករលួយ -ចំណេះដឹងពលរដ្ឋមានកម្រិត -ការយល់ដឹងរបស់អង្គការមូល ដ្ឋានមានកម្រិត ហើយការអនុវត្ត ក៏មានកម្រិត -ព្យាយាមអប់រំពីអនាម័យ -អប់រំសហគមន៍អំពីអំពើហិង្សា យេនឌ័រ -ការរំលោភបំពានសិទ្ធិមនុស្ស -ការបំពានកេរ្តិ៍រោង -ការអនុវត្តច្បាប់ខ្សោយ -បក្សពួកនិយម -អសុវត្ថិភាពច្បាប់និងការអនុវត្ត ច្បាប់ -និទន្តភាព

⁸ Collected from communities, local authority, media/journalist, women/youth total 157pax/42F: LA training@Bantey-Srei-SiemReap 2-3April2024 (51pax/10F). Network follow up@BTB (64pax/19F) 14May2024 and communities & Local authority (42pax/13F)@Takeo 10June2024

